

Rada
Evropské unie

Brusel 13. prosince 2022
(OR. en)

15902/22

**Interinstitucionální spis:
2022/0400(COD)**

**SOC 684
ANTIDISCRIM 120
GENDER 199
JAI 1662
FREMP 264**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	8. prosince 2022
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 688 final
Předmět:	Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o normách pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení se ženami a muži a rovných příležitostí pro ženy a muže v otázkách zaměstnání a povolání a o zrušení článku 20 směrnice 2006/54/ES a článku 11 směrnice 2010/41/EU

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 688 final.

Příloha: COM(2022) 688 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 7.12.2022
COM(2022) 688 final

2022/0400 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o normách pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení se ženami a muži a rovných příležitostí pro ženy a muže v otázkách zaměstnání a povolání a o zrušení článku 20 směrnice 2006/54/ES a článku 11 směrnice 2010/41/EU

{SWD(2022) 386-387}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Orgány pro rovné zacházení hrají v systému boje EU proti diskriminaci zásadní úlohu. Jedná se o veřejné organizace, které pomáhají obětem diskriminace, monitorují otázky týkající se diskriminace a informují o nich a přispívají ke zvyšování povědomí o právech lidí a hodnotě rovnosti. Orgány pro rovné zacházení jsou v současné době podle práva EU povinny bojovat v určitých oblastech proti diskriminaci na základě rasy a etnického původu a pohlaví. Vnitrostátní právo jim často stanoví širší působnost.

Cílem tohoto návrhu je stanovit závazné normy pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení se ženami a muži a rovných příležitostí pro ženy a muže v otázkách zaměstnání a povolání, včetně samostatné výdělečné činnosti. Byl přijat samostatný návrh¹ na stanovení závazných norem pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ a rovného zacházení osobami v oblasti zaměstnání a povolání s bez ohledu na jejich náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, jakož i s ženami a muži v otázkách sociálního zabezpečení a v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování. Spolu se souběžným návrhem je cílem tohoto návrhu vytvořit posílený rámec pro orgány pro rovné zacházení v Evropské unii, který by podporoval rovné zacházení a rovné příležitosti a bojoval proti diskriminaci na základě všech důvodů a v oblastech stanovených níže uvedenými směrnici o rovném zacházení.

Pokud jde o zákaz diskriminace na základě pohlaví, byly orgány pro rovné zacházení poprvé zavedeny změnou² směrnice 76/207/EHS o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a o pracovní podmínky³. Směrnice 76/207/EHS, ve znění pozdějších předpisů, stanovila, že členské státy určí jeden nebo více subjektů pověřených podporou, rozbořem, sledováním a prosazováním rovného zacházení se všemi osobami bez diskriminace na základě pohlaví.

Spolu s dalšími směrnici o zákazu diskriminace na základě pohlaví⁴ (které ještě neobsahovaly ustanovení o orgánech pro rovné zacházení) byla směrnice 76/207/EHS zrušena

¹ COM(2022) 689.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/73/ES ze dne 23. září 2002, kterou se mění směrnice Rady 76/207/EHS o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a o pracovní podmínky (Úř. věst. L 269, 5.10.2002, s. 15).

³ Směrnice Rady 76/207/EHS ze dne 9. února 1976 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a o pracovní podmínky (Úř. věst. L 39, 14.2.1976, s. 40).

⁴ Směrnice Rady 75/117/EHS ze dne 10. února 1975 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se uplatňování zásady stejné odměny za práci pro muže a ženy (Úř. věst. L 45, 19.2.1975, s. 19); směrnice Rady 86/378/EHS ze dne 24. července 1986 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v systémech sociálního zabezpečení pracovníků (Úř. věst. L 225, 12.8.1986, s. 40); směrnice Rady 96/97/ES ze dne 20. prosince 1996, kterou se mění směrnice 86/378/EHS o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v systémech sociálního zabezpečení pracovníků (Úř. věst. L 46, 17.2.1997, s. 20); směrnice Rady 97/80/ES ze dne 15. prosince 1997 o důkazním břemenu v případech diskriminace na základě pohlaví (Úř. věst. L 14, 20.1.1998, s. 6); směrnice Rady 98/52/ES ze dne 13. července 1998, kterou se oblast působnosti směrnice 97/80/ES o důkazním břemenu v případech diskriminace na základě pohlaví rozšiřuje na Spojené království Velké Británie a Severního Irsku (Úř. věst. L 205, 22.7.1998, s. 66), a směrnice 76/207/EHS a její následné změny.

a nahrazena směrnicí 2006/54/ES o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (přepracované znění)⁵.

Směrnice 2010/41/EU o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné⁶ obsahuje ustanovení týkající se orgánů pro rovné zacházení, které je obsahově shodné s ustanovením směrnice 2006/54/ES.

Směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU stanoví pravomoci orgánů pro rovné zacházení tak, že zahrnují:

- poskytování nezávislé pomoci obětem diskriminace při podávání stížností na diskriminaci,
- provádění nezávislých studií týkajících se diskriminace,
- zveřejňování nezávislých zpráv a vydávání doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací,
- výměnu dostupných informací s odpovídajícími evropskými subjekty.

Dvě další směrnice o rovném zacházení pověřily orgány pro rovné zacházení stejným posláním v příslušných oblastech: směrnice o rasové rovnosti (2000/43/ES)⁷ a směrnice o rovnosti žen a mužů v oblasti zboží a služeb (2004/113/ES)⁸.

Další dvě směrnice o rovném zacházení – směrnice o rovnosti v zaměstnání (2000/78/ES)⁹ a směrnice o rovnosti žen a mužů v oblasti sociálního zabezpečení (79/7/EHS)¹⁰ – ustanovení o orgánech pro rovné zacházení neobsahují. V praxi se však mnoho členských států rozhodlo pověřit orgány pro rovné zacházení prostřednictvím vnitrostátního práva všemi důvody a oblastmi diskriminace, na které se tyto dvě směrnice vztahují, a někdy jim svěřily i širší oblast působnosti¹¹. Převážná většina členských států nyní zřídila orgány pro rovné zacházení „pokrývající více důvodů“, které se zabývají několika důvody diskriminace a oblastmi, často nad rámec těch, které chrání právo EU. Není tomu tak však ve všech členských státech a v několika případech¹² orgány pro rovné zacházení dosud nepokrývají důvody a oblasti uvedené ve směrnicích 2000/78/ES a 79/7/EHS.

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1).

⁷ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22).

⁸ Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁹ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16).

¹⁰ Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24).

¹¹ Právo některých členských států nabízí širší ochranu, pokud jde o důvody a oblasti, tj. státní příslušnost, ekonomické postavení či vyjádření pohlavní identity, nebo dokonce uvádí demonstrativní výčet důvodů.

¹² Viz pracovní dokument útvarů Komise SWD(2021) 63, část 2.1.1 [commission staff working document - equality bodies and the implementation of the commission recommendation on standards for equality bodies_en.pdf \(europa.eu\)](#)

Jiné právní nástroje a návrhy rovněž obsahují ustanovení o orgánech pro rovné zacházení prostřednictvím křížového odkazu na směrnici 2006/54/ES. Směrnice (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob (dále jen „směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem“) tak svěřuje orgánům pro rovné zacházení určeným podle směrnice 2006/54/ES pravomoci týkající se diskriminace spadající do oblasti působnosti uvedené směrnice.

Návrh Komise o transparentnosti odměňování¹³ (dále jen „navrhovaná směrnice o transparentnosti odměňování“) jako *lex specialis* ke směrnici 2006/54/ES navrhuje posílit pravomoci orgánů pro rovné zacházení zřízených podle směrnice 2006/54/ES v záležitostech týkajících se stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci tím, že jim budou uděleny pravomoci v soudních sporech a budou vybaveny odpovídajícími zdroji pro výkon svých funkcí v záležitostech spadajících do oblasti působnosti uvedeného budoucího nástroje.

Stávající směrnice EU o rovném zacházení neobsahují ustanovení o vlastní struktuře a fungování orgánů pro rovné zacházení, ale pouze vyžadují, aby měly určité minimální pravomoci a aby v rámci výkonu své působnosti jednaly nezávisle. Vzhledem k širokému prostoru pro uvážení, který je členskými státy ponechán při provádění těchto ustanovení, existují mezi orgány pro rovné zacházení v jednotlivých členských státech značné rozdíly, zejména pokud jde o jejich mandát, pravomoci, vedení, nezávislost, zdroje, přístupnost a účinnost. To má dopad na plnění jejich cílů podle práva EU. Rozdíly mezi nimi jsou částečně způsobeny různými právními tradicemi a právními systémy v členských státech, situace však také odráží různou úroveň ambicí a úspěchů členských států při plnění cílů směrnic.

S cílem zajistit, aby orgány pro rovné zacházení mohly plně využít svůj potenciál, účinně přispívat k prosazování všech směrnic o rovném zacházení a pomáhat obětem diskriminace v přístupu ke spravedlnosti, přijala Komise v roce 2018 doporučení o normách pro orgány pro rovné zacházení¹⁴. Jeho cílem bylo zejména řešit problémy vyplývající z rozsáhlých a neúplných ustanovení o orgánech pro rovné zacházení ve směrnicích EU.

V roce 2021 Komise zveřejnila zprávu o uplatňování směrnice o rasové rovnosti a směrnice o rovnosti v zaměstnání. Zpráva se zabývala prováděním doporučení Komise z roku 2018 a byl k ní připojen podrobnější pracovní dokument útvarů Komise o orgánech pro rovné zacházení¹⁵. Zpráva zdůraznila, že orgány pro rovné zacházení se staly nezbytnými a cennými institucemi pro změnu na úrovni jednotlivců, institucí a celé společnosti.

Většina otázek, které mělo doporučení řešit, však zůstala nevyřešena, což některým orgánům pro rovné zacházení brání v účinném plnění jejich úlohy. Ochrana před diskriminací, prosazování směrnic a podpora rovnosti a zvyšování informovanosti veřejnosti a vnitrostátních institucí zůstaly v EU nerovnoměrné. To ukázalo, že doporučení není dostatečné. Komise se proto zavázala, že do roku 2022 posoudí, zda navrhne případné právní předpisy k posílení úlohy vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení.

Retrospektivní analýza uvedená v analytickém dokumentu, který je připojen k tomuto návrhu, toto posouzení potvrdila¹⁶. Došla k závěru, že ambice zajistit provádění a prosazování práva

¹³ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování (COM/2021/93 final).

¹⁴ Doporučení Komise (EU) 2018/951 ze dne 22. června 2018 o normách pro orgány pro rovné zacházení (Úř. věst. L 167, 4.7.2018, s. 28).

¹⁵ SWD(2021) 63 ze dne 19. března 2021.

¹⁶ SWD(2022) 386.

EU v oblasti boje proti nerovnému zacházení a diskriminaci a zvýšit jejich prevenci nebyla zcela naplněna. Míra diskriminace je stále vysoká a povědomí obětí o jejich právech zůstává nízké. Nedostatečné oznamování je stále značným problémem; veřejné povědomí a znalosti o diskriminaci zůstávají omezené. Mnohé orgány pro rovné zacházení nejsou z hlediska pravomocí a zdrojů náležitě vybaveny, aby mohly účinně pomáhat obětem.

Evropský parlament a Rada vyjádřily podporu přijetí nových pravidel pro posílení orgánů pro rovné zacházení. Evropský parlament v roce 2021 vyzval¹⁷ Komisi, aby navrhla právní předpisy týkající se norem pro orgány pro rovné zacházení, poskytla jim silnější mandát a odpovídající zdroje k zajištění rovného zacházení s osobami se zdravotním postižením a zajistila šíření informací formou dostupnou všem. Rada¹⁸ v roce 2022 vyzvala členské státy, aby podporovaly silné orgány pro rovné zacházení a přijaly legislativní rámec, který jim umožní fungovat nezávisle, a poskytly jim odpovídající zdroje, aby mohly účinně plnit své úkoly. Kromě toho Evropský hospodářský a sociální výbor zdůraznil potřebu větší podpory poskytované vnitrostátním orgánům pro rovné zacházení a ochranu lidských práv, zejména pokud jde o zlepšení jejich nezávislosti a zvýšení jejich personálních a finančních zdrojů; a vyjádřil podporu iniciativě Komise, jež se zaměřuje na účinnost vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení a na rozvoj jejich potenciálu, různých úloh a kapacit¹⁹.

Proto Komise, jak oznámila ve svém pracovním programu na rok 2022²⁰, navrhuje závazná pravidla pro posílení úlohy a nezávislosti orgánů pro rovné zacházení. Jedná se o součást práce Komise na vytvoření Unie rovnosti pro všechny, jak je stanoveno v politických směrech Komise na období 2019–2024.

Cílem této směrnice je stanovit normy pro orgány pro rovné zacházení, které se budou týkat jejich mandátu, úkolů, nezávislosti, struktury, pravomocí, přístupnosti a zdrojů, aby se zajistilo, že budou moci vedle jiných aktérů:

- a) účinně přispívat k prosazování směrnice 2006/54/ES, což se týká i směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, a směrnice 2010/41/EU;
- b) účinně pomáhat obětem diskriminace při získávání přístupu ke spravedlnosti;
- c) podporovat rovné zacházení a předcházet diskriminaci.

Tento návrh vychází z podstaty stávajících ustanovení o orgánech pro rovné zacházení obsažených ve směrnicích 2006/54/ES a 2010/41/EU a nahrazuje je posíleným a podrobnějším souborem pravidel. Nová pravidla zahrnují všechny minimální povinnosti, které byly stanoveny v obou směrnicích.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tím, že tento návrh nahradí příslušná ustanovení směrnice 2006/54/ES, použije se na orgány pro rovné zacházení i při řešení diskriminace, na kterou se vztahuje směrnice (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob, a to podle článku 15 poslední jmenované směrnice.

¹⁷ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2021 o provádění směrnice Rady 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením (2020/2086(INI)).

¹⁸ ZÁVĚRY RADY o boji proti rasismu a antisemitismu – 6406/1/22 REV 1.

¹⁹ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru z vlastní iniciativy, Posílení rovnosti v EU, SOC/724-EESC-2022, přijato dne 26. října 2022.

²⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2022_en

Navrhovaná směrnice o transparentnosti odměňování je *lex specialis* ke směrnici 2006/54/ES²¹. Pokud by v důsledku rozhodovacího postupu měly být budoucí směrnici o transparentnosti odměňování stanoveny vyšší minimální normy pro orgány pro rovné zacházení v otázkách týkajících se stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci než normy stanovené v tomto návrhu, měly by mít zmíněné vyšší normy přednost před normami stanovenými v této směrnici.

EU a všechny členské státy jsou smluvními stranami Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, která obsahuje závazek zakázat diskriminaci na základě zdravotního postižení a zaručit osobám se zdravotním postižením rovnou a účinnou právní ochranu před diskriminací ze všech důvodů.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Zvláštní úlohu orgánů pro rovné zacházení stanoví jiné nástroje EU.

Směrnice o volném pohybu²² řeší diskriminaci na základě státní příslušnosti a neodůvodněná omezení nebo překážky práva na volný pohyb pracovníků Unie a jejich rodinných příslušníků. Stanoví určení „*subjektů na propagaci, analýzu, monitorování a podporu rovného zacházení s pracovníky Unie a jejich rodinnými příslušníky bez diskriminace na základě státní příslušnosti nebo neodůvodněných omezení a překážek v souvislosti s jejich právem na volný pohyb*“ a upřesňuje, že „*tyto subjekty mohou být součástí stávajících vnitrostátních subjektů, které mají obdobné cíle*“. Většina členských států se rozhodla pověřit těmito případy diskriminace orgán pro rovné zacházení. Přestože se tento návrh na dané důvody a oblasti nevztahuje, mohou mít horizontální opatření ke zlepšení fungování, přístupnosti a nezávislosti orgánů pro rovné zacházení pozitivní dopad i na výkon jejich pravomocí podle směrnice o volném pohybu.

Nařízení o společných ustanoveních pro fondy se sdíleným řízením²³ vyžaduje, aby členské státy zapojily orgány pro rovné zacházení po celou dobu přípravy, provádění a hodnocení programů, a to i prostřednictvím účasti v monitorovacích výborech.

Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv EU²⁴ (dále jen „Listina“) obsahuje zapojení orgánů pro rovné zacházení do vzdělávání v oblasti Listiny a spolupráci a koordinaci s dalšími příslušnými subjekty v oblasti činností souvisejících s Listinou.

Návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí²⁵ rovněž stanoví možnou úlohu orgánů pro rovné zacházení zřízených podle směrnic 2004/113/ES, 2006/54/ES a 2010/41/EU. Ponechává členským státům možnost zapojit do plnění úkolů stanovených v

²¹ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování, COM(2021) 93 ze dne 4. března 2021.

²² Viz článek 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem (Úř. věst. L 128, 30.4.2014, s. 8). Tato směrnice se nevztahuje na důvody diskriminace stanovené v článku 19 Smlouvy o fungování EU. Vychází z článku 46 Smlouvy o fungování EU, který se týká volného pohybu pracovníků.

²³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

²⁴ Sdělení Komise: Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU (COM(2020) 711).

²⁵ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, COM(2022) 105 ze dne 8. března 2022.

navrhované směrnici orgán pro rovné zacházení nebo jiný subjekt, pokud jde o nezávislou pomoc a poradenství obětem násilí vůči ženám a domácího násilí; zveřejňování nezávislých zpráv a vydávání doporučení v této oblasti a výměnu informací s odpovídajícími evropskými subjekty.

Posílením pomoci diskriminovaným jednotlivcům a skupinám při získávání přístupu ke spravedlnosti v celé Evropské unii tento návrh doplňuje právní předpisy EU, které již byly přijaty v oblasti práv obětí²⁶ a přístupu ke spravedlnosti (o právní pomoci²⁷, mechanismech alternativního řešení sporů²⁸ a kolektivní právní ochraně²⁹) a za účelem boje proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti³⁰.

Orgány pro rovné zacházení jsou spolu s veřejnými ochránci práv a vnitrostátními institucemi pro lidská práva rovněž základními součástmi systému brzd a protivah ve zdravé demokracii. Pokusy o omezení jejich operačního prostoru mohou představovat hrozbu pro právní stát. Zpráva o právním státu z roku 2022 zdůrazňuje, že tyto orgány potřebují strukturální záruky nezávislosti a dostatečné zdroje, aby mohly účinně fungovat, přičemž několik těchto orgánů v členských státech se stále potýká s problémy³¹.

Posílením jejich účinnosti, nezávislosti a zdrojů tento návrh rovněž přispěje ke zlepšení přínosu orgánů pro rovné zacházení ve všech oblastech, kde hrají důležitou úlohu.

Tento návrh je rovněž v souladu s evropským pilířem sociálních práv³², zejména s jeho druhou a třetí zásadou týkající se rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí.

Vzhledem k tomu, že Unie prosazuje rovnost ve své vnější politice, jde tímto návrhem příkladem v oblasti podpory orgánů pro rovné zacházení a posilování jejich nezávislosti. Posílení orgánů pro rovné zacházení bude zároveň přínosem i pro občany třetích zemí, kteří se v EU potýkají s diskriminací z důvodů a v oblastech, na něž se vztahují směrnice o rovném zacházení.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57).

²⁷ Směrnice Rady 2003/8/ES ze dne 27. ledna 2003 o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních sporech stanovením minimálních společných pravidel pro právní pomoc v těchto sporech (Úř. věst. L 26, 31.1.2003, s. 41).

²⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 136, 24.5.2008, s. 3).

²⁹ Doporučení Komise ze dne 11. června 2013 o společných zásadách pro prostředky kolektivní právní ochrany týkající se zdržení se jednání a náhrady škody v členských státech v souvislosti s porušením práv přiznaných právem Unie (Úř. věst. L 201, 26.7.2013, s. 60) a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1828 ze dne 25. listopadu 2020 o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů a o zrušení směrnice 2009/22/ES (Úř. věst. L 409, 4.12.2020, s. 1).

³⁰ Doporučení Komise (EU) 2022/758 ze dne 27. dubna 2022 o ochraně novinářů a obránců lidských práv, kteří se podílejí na účasti veřejnosti, před zjevně neopodstatněnými nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategické žaloby proti účasti veřejnosti“).

³¹ [Zpráva o právním státu z roku 2022 | Evropská komise \(europa.eu\)](#)

³² [social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_cs.pdf \(europa.eu\)](#)

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Cílem obou souběžných návrhů v rámci této iniciativy je posílit úlohu a nezávislost orgánů pro rovné zacházení podle všech již přijatých směrnic v oblasti rovného zacházení: směrnic 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES, 2006/54/ES a 2010/41/EU. Vzhledem k tomu, že tyto směrnice byly přijaty na dvou různých právních základech a dvěma různými postupy přijímání, sestává tato iniciativa ze dvou v podstatě totožných návrhů se dvěma různými právními základy.

Tento návrh norem pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení se ženami a muži v otázkách zaměstnání, povolání, včetně samostatné výdělečné činnosti, vychází z čl. 157 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, který stanoví, že „Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijímají opatření k uplatnění zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v otázkách práce a zaměstnanosti včetně zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci“, a který je právním základem směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU.

Souběžný návrh vychází z čl. 19 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU), který poskytuje právní základ pro sekundární právní předpisy, jako jsou směrnice, k přijetí opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Přesněji řečeno, čl. 19 odst. 1 Smlouvy o fungování EU stanoví, že „[a]niž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv a v rámci pravomocí svěřených Unii Smlouvami, může Rada zvláštním legislativním postupem a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu jednomyslně přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace“.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Rovnost a nepřípustnost diskriminace jsou základními hodnotami EU, které jsou zakotveny v článku 2 Smlouvy o Evropské unii (Smlouvy o EU) a chráněny články 21 a 23 Listiny. Měly by být dostatečně chráněny v celé EU.

Tato iniciativa nezavádí právní předpisy v nové oblasti. Reviduje již existující právní předpisy s cílem zvýšit jejich účinnost. Již nyní panuje všeobecná shoda na tom, že v této oblasti je třeba jednat na úrovni EU a že je to v souladu se zásadou subsidiarity.

Jak bylo vysvětleno výše, stávající legislativní opatření nejsou dostatečná k řešení problémů, kterým čelí orgány pro rovné zacházení při zajišťování provádění a prosazování práva EU v oblasti boje proti nerovnému zacházení a diskriminaci a při zvyšování prevence. To má za následek nedostatečnou a nerovnou úroveň ochrany před diskriminací v celé EU.

Analýza situace před přijetím ustanovení o orgánech pro rovné zacházení jasně ukázala přidanou hodnotu zásahu EU³³. Před zavedením ustanovení EU o orgánech pro rovné zacházení ve směrnicích EU o rovném zacházení existovaly orgány pro rovné zacházení pouze v několika členských státech.

³³ Zásah EU nebo rámec EU, na který se v tomto návrhu odkazuje, zahrnuje ustanovení týkající se orgánů pro rovné zacházení ve směrnicích o rovném zacházení a doporučení z roku 2018 o normách pro orgány pro rovné zacházení.

Pracovní dokument útvarů Komise z roku 2021 o orgánech pro rovné zacházení a analytický dokument, který je připojen k tomuto návrhu, zároveň jasně ukazují, že doporučení z roku 2018 o normách pro orgány pro rovné zacházení mělo omezený dopad. Méně než polovina členských států uvedla, že v návaznosti na doporučení přijala opatření, a pouze čtyři členské státy³⁴ uvedly, že pracují na legislativních reformách.

Z toho vyplývá, že pouze závazná iniciativa EU zajistí, aby bylo ve všech členských státech dosaženo dostatečného pokroku, a vyřeší značné rozdíly v úrovni ochrany před diskriminací, zejména před diskriminací na základě pohlaví v otázkách zaměstnání a povolání, včetně samostatné výdělečné činnosti, v celé EU.

Tento návrh stanoví minimální normy a současně zohledňuje rozmanitost právních tradic v členských státech a plně respektuje jejich institucionální autonomii. Umožňuje členským státům stanovit vyšší normy.

Posílení orgánů pro rovné zacházení rovněž pomůže posílit hospodářskou a sociální soudržnost tím, že zajistí, aby lidé ve všech členských státech měli společnou minimální úroveň ochrany před diskriminací a srovnatelná práva na právní ochranu, přičemž bude zohledněna různorodost systémů členských států.

Společné minimální normy v této oblasti jsou rovněž důležité pro fungování jednotného trhu. V souvislosti s volným pohybem osob je nezbytné zaručit základní právo na nediskriminaci jednotným způsobem v celé EU a zajistit přístup k ochraně před diskriminací a k mechanismům právní ochrany ve všech členských státech.

- **Proporcionalita**

V ustanovení čl. 5 odst. 4 Smlouvy o EU se uvádí, že „[p]odle zásady proporcionality nepřekročí obsah ani forma činnosti Unie rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smluv“.

Stávající ustanovení o orgánech pro rovné zacházení a doporučení z roku 2018 plně nedosáhly cíle, kterým je provádění a prosazování práva EU v oblasti boje proti nerovnému zacházení a diskriminaci a zvýšení prevence. Důvodem je široký prostor, který je členským státům ponechán při uplatňování ustanovení o orgánech pro rovné zacházení ve směrnících, a nezávazná povaha doporučení.

Měkká opatření nebyla dostatečně účinná, aby zajistila základní právo lidí na nediskriminaci. Navrhovaná iniciativa stanoví minimální normy, které mají členské státy provést. Očekává se, že tyto minimální normy výrazně zlepší úroveň ochrany před diskriminací, což bude mít značný pozitivní dopad na situaci (potenciálních) obětí diskriminace.

Při stanovení minimálních norem návrh plně respektuje pravomoci a procesní autonomii členských států³⁵ a ponechává jim prostor pro rozhodnutí, jak navrhovaná opatření provést, a stanovení příznivějších norem pro fungování orgánů pro rovné zacházení.

³⁴ PT, ES, MT, LT. Španělsko mezitím přijalo nový zákon (Ley 15/2022 ze dne 12. července 2022).

³⁵ Mnohá opatření musí být prováděna v souladu s vnitrostátním právem a některá opatření nejsou navrhována, aby byla respektována procesní autonomie členských států, jako například požadavek, aby orgány pro rovné zacházení mohly přijímat závazná rozhodnutí.

- **Volba nástroje**

Právní nástroj v podobě směrnice umožňuje posílit orgány pro rovné zacházení a zaručit společné minimální normy, přičemž členským státům ponechává volnost v rozhodování o tom, jak nové požadavky s ohledem na jejich vnitrostátní souvislosti provedou. Tento přístup je v souladu s původní podobou zásahu EU v této oblasti a zároveň řeší současné výzvy.

Podle návrhu budou stávající ustanovení o orgánech pro rovné zacházení ve směrnicih 2006/54/ES a 2010/41/EU zrušena. Nová směrnice bude věnována orgánům pro rovné zacházení a sloučí všechna příslušná ustanovení pro jejich účinné fungování, pokud jde o důvody a oblasti, na které se vztahují směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU. Vypuštění stávajících ustanovení také znamená, že současný výčet úkolů orgánů pro rovné zacházení může být vyjasněn a doplněn, například výslovným přidáním ustanovení o preventivních a propagačních činnostech, které nebyly ve stávajících ustanoveních dostatečně jasné.

3. SBĚR VÝSLEDKŮ ODBORNÝCH KONZULTACÍ, ANALÝZA A KONZULTACE SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

- **Sběr výsledků odborných konzultací a analýza**

Komise zadala zakázku na studii na podporu přípravy retrospektivního a výhledového analytického **dokumentu** s cílem vypracovat legislativní návrh závazných norem pro orgány pro rovné zacházení. Tento analytický dokument je připojen jak k tomuto návrhu, tak k souběžnému návrhu a zahrnuje rovné zacházení se ženami a muži a rovné příležitosti pro ženy a muže v otázkách zaměstnání a povolání, včetně samostatné výdělečné činnosti. Obsahuje retrospektivní analýzu stávajících ustanovení EU o orgánech pro rovné zacházení a výhledovou analýzu možného dalšího zásahu EU.

Plnohodnotné hodnocení a posouzení dopadů nebylo provedeno z následujících důvodů:

1) **Proporcionalita – omezený rozsah zásahu EU**

Návrhy se zaměřují výhradně na orgány pro rovné zacházení, na které se vztahuje jeden článek ve čtyřech směrnicih o rovném zacházení (a které nejsou uvedeny v dalších dvou směrnicih o rovném zacházení). Uvedený článek je ve všech čtyřech směrnicih téměř totožný. Návrhy nemění ostatní ustanovení příslušných směrnic. Návrhy rovněž vycházejí ze stávajícího doporučení Komise z roku 2018 o normách pro orgány pro rovné zacházení, které bylo posouzeno v roce 2021. Plnohodnotné hodnocení příslušných směrnic v jejich úplnosti proto nebylo považováno za přiměřené ani nezbytné.

2) **Absence potenciálu pro zjednodušení**

Retrospektivní analýza ukazuje, že stávající ustanovení o orgánech pro rovné zacházení ve směrnicih o rovném zacházení jsou příliš úzká a nejasná. V těchto ustanoveních není žádný potenciál pro zjednodušení. Zpětná vazba k provádění doporučení z roku 2018 nikdy nepoukázala na potřebu zjednodušení nebo na administrativní zátěž.

3) **Obtížnost posuzování dopadů**

V oblasti rovnosti a nediskriminace je obtížné kvantifikovat a vyčíslit ekonomické, sociální a environmentální dopady a dostupnost údajů je omezená. Sociální dopad činností orgánů pro rovné zacházení, jako je pomoc obětem diskriminace a prevence nebo podpora rovného zacházení obecně, nelze měřit, pokud chybí komplexní údaje o rovném zacházení. Jde o problém, který tento návrh pomůže řešit tím, že od orgánů pro rovné zacházení bude vyžadovat, aby shromažďovaly údaje o svých vlastních činnostech a prováděly průzkumy, a

poskytne jim možnost hrát koordinační roli při shromažďování údajů o rovném zacházení jinými veřejnými nebo soukromými subjekty.

Retrospektivní analýza stávajících právních předpisů

Retrospektivní analýza se zabývá účinností, efektivností, soudržností, přidanou hodnotou EU a relevancí ustanovení EU o orgánech pro rovné zacházení ve směrniciích o rovném zacházení a doporučení z roku 2018³⁶.

Účinnost stávajícího rámce EU pro orgány pro rovné zacházení byla vyhodnocena jako omezená, pokud jde o pokrok v boji proti diskriminaci a její prevenci. Určitého pokroku bylo dosaženo zejména v členských státech, kde před zásahem EU orgány pro rovné zacházení neexistovaly. Požadovaných účinků³⁷ však nebylo plně dosaženo. Analýza ukázala, že míra diskriminace zůstala vysoká, zatímco povědomí obětí o jejich právech zůstalo nízké. Nedostatečné oznamování je stále značným problémem a veřejné povědomí a znalosti o diskriminaci zůstávají omezené. Mnohé orgány pro rovné zacházení nejsou z hlediska pravomocí a zdrojů náležitě vybaveny, aby mohly účinně pomáhat obětem.

Efektivnost stávajícího rámce EU pro orgány pro rovné zacházení byla vyhodnocena jako omezená, pokud jde o schopnost orgánů pro rovné zacházení bojovat proti diskriminaci a předcházet jí, a neprůkazná, pokud jde o náklady a přínosy, zejména kvůli omezené dostupnosti údajů. Retrospektivní analýza ukázala, že současný rámec EU stanovený směrnici je příliš obecný, má příliš úzkou působnost a neřeší uspořádání, efektivnost ani zdroje orgánů pro rovné zacházení. Tuto situaci nezmiřnilo ani podrobnější doporučení z roku 2018, a to z důvodu jeho nezávazné povahy. Retrospektivní analýza ukázala, že zdroje orgánů pro rovné zacházení představují v této souvislosti značný problém, neboť se v jednotlivých členských státech velmi liší a většině orgánů pro rovné zacházení nestačí k tomu, aby mohly účinně plnit všechny své úkoly.

Soudržnost stávajícího rámce EU byla na všech úrovních celkově hodnocena pozitivně. Analýza ukázala, že soudržnost se Smlouvami a Listinou je vysoká, neboť cílem rámce EU je posílit rovnost a nediskriminaci, které patří k základním hodnotám EU. Rovnost je rovněž základním právem chráněným Listinou. Zatímco mezinárodní nástroje, jako jsou „Zásady OSN týkající se postavení vnitrostátních institucí pro lidská práva“³⁸ (tzv. „pařížské zásady“) a doporučení č. 2 Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI) Rady Evropy³⁹, jsou vzhledem k jejich odlišné právní povaze podrobnější, po věcné stránce jsou různé nástroje konzistentní.

Přidaná hodnota EU byla vyhodnocena jako pozitivní. Analýza ukázala, že v době přijetí směrnice 2000/43 měla orgán pro rovné zacházení s omezeným mandátem pouze přibližně polovina z tehdejších patnácti členských států EU a ze zbývajících dvanácti členských států měl orgán pro rovné zacházení před procesem přistoupení pouze jeden. Zúčastněné strany, jež byly v době vypracování studie konzultovány, potvrdily, že orgány pro rovné zacházení by nebyly zřízeny ve všech členských státech, pokud by EU nepřijala v tomto smyslu opatření.

³⁶ Dále jen „rámec EU“ nebo „zásah EU“.

³⁷ Očekávanými hlavními dopady bylo i) účinné provádění a prosazování právních předpisů EU o rovném zacházení a nediskriminaci, ii) snížení míry diskriminace a nerovného zacházení a iii) zvýšení prevence a informovanosti.

³⁸ <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/principles-relating-to-the-status-of-national-institutions-paris-principles/>

³⁹ <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/recommendation-no.2#:~:text=ECRI%20General%20Policy%20Recommendation%20N%C2%B02%20revised%20on%20Equality.and%20combating%20discrimination%20and%20intolerance>

Skutečnost, že míra diskriminace⁴⁰ zůstává ve všech členských státech vysoká, ukazuje, že je stále zapotřebí přijmout opatření na úrovni EU. Muselo by však být podrobnější a konkrétnější než současný právní rámec, aby poskytovalo větší právní jasnost ohledně opatření, která mají členské státy provádět.

Relevance původních cílů rámce EU s ohledem na původní a současné potřeby byla vyhodnocena jako pozitivní. Původní právní rámec pro orgány pro rovné zacházení byl však považován za příliš úzký a nejasný. Tento názor sdílejí všechny zúčastněné strany, zejména orgány pro rovné zacházení, organizace občanské společnosti a členské státy. Analýza ukázala, že existuje velmi silná podpora pro přijetí dalších opatření k řešení výše uvedených problémů⁴¹ a pro zajištění toho, aby orgány pro rovné zacházení měly zdroje na řešení nových výzev v oblasti nediskriminace, jako jsou výzvy související s používáním automatizovaných systémů, jejichž četnost a závažnost se zvýšila s technologickým rozvojem.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti byla zjištěna řada poznatků, které jsou uvedeny níže. Vzhledem k nejasnosti stávajících ustanovení o orgánech pro rovné zacházení se orgány pro rovné zacházení v členských státech potýkají s několika problémy, jak je vysvětleno níže. Přestože se doporučení z roku 2018 zaměřilo na řešení těchto problémů, mělo vzhledem ke své nezávazné povaze pouze omezený dopad, a proto byl navržen závazný právní nástroj, který by tyto problémy řešil účinněji.

Zdroje a nezávislost

Analýza ukázala, že nedostatek zdrojů je opakovaným problémem, který fungování orgánů pro rovné zacházení výrazně ztěžuje. Účinné plnění úkolů a cílů obdobně ztěžuje orgánům pro rovné zacházení nedostatečná nezávislost.

Pomoc obětem

Pomoc poskytovaná obětem a pravomoci udělené za tímto účelem orgánům pro rovné zacházení se v jednotlivých členských státech značně liší. Pro zajištění minimální úrovně ochrany základního práva na nediskriminaci by bylo přínosné stanovit v této oblasti konkrétnější společná pravidla. V tomto ohledu jsou zvláště zajímavé pravomoci v soudních sporech. Aby bylo možné pomáhat všem obětem diskriminace, je také důležité zajistit, aby byly orgány pro rovné zacházení přístupné bez překážek všem obětem diskriminace.

Směrnice o rovnosti v zaměstnání a směrnice o rovnosti žen a mužů v oblasti sociálního zabezpečení v současné době ustanovení o orgánech pro rovné zacházení neobsahují. Retrospektivní analýza však ukázala, že míra diskriminace z důvodů a v oblastech, na které se uvedené směrnice vztahují, je v členských státech stále vysoká.

Znalosti o diskriminaci

Retrospektivní analýza ukazuje, že pravidelnost, s jakou orgány pro rovné zacházení provádějí nezávislé výzkumy a průzkumy a zveřejňují zprávy, se značně liší. Totéž platí pro sběr primárních a sekundárních údajů o rovnosti. Vzhledem k tomu, že povědomí a znalosti o diskriminaci jsou stále nedostatečné, jsou v této oblasti zapotřebí jasnější pravidla.

Spolupráce

Míra spolupráce a sdílení informací mezi orgány pro rovné zacházení navzájem a s příslušnými vnitrostátními, evropskými a mezinárodními orgány nebo institucemi se v

⁴⁰ Podrobné údaje z průzkumu Eurobarometr 2019 viz příloha 5 kapitola 3 analytického dokumentu.

⁴¹ Převážná většina respondentů otevřené veřejné konzultace (97,2 %) považuje za důležité zejména zřízení silných a účinných orgánů pro rovné zacházení – viz [Orgány pro rovné zacházení – závazné normy \(europa.eu\)](#).

jednotlivých členských státech liší. Takové výměny informací by však byly přínosné pro sdílení poznatků a vytváření synergií.

Výhledová analýza možných nových opatření EU

Pokud jde o politické možnosti případného nového opatření EU, byly již vyzkoušeny nelegislativní možnosti, aniž by plně dosáhly očekávaných výsledků. Nelegislativní zásahy zahrnovaly:

- a) vytvoření aktivní sítě orgánů pro rovné zacházení financované Komisí (Equinet);
- b) nezávazné doporučení Komise z roku 2018;
- c) výměny osvědčených postupů a
- d) přímé financování prostřednictvím programu Občané, rovnost, práva a hodnoty (CERV).

Ačkoli všechna tato opatření měla pozitivní dopady a zůstanou zachována i v budoucnu, doporučení bylo vzhledem ke své nezávazné povaze provedeno pouze částečně.

Proto jedinou zkoumanou politickou možností nad rámec současného stavu bylo přijetí nových právních předpisů. Analýza typu opatření, která by měla být zahrnuta do nových právních předpisů, byla provedena podle jednotlivých politických opatření, jak je vysvětleno níže.

Cíle zásahu EU lze rozdělit do tří hlavních cílů orgánů pro rovné zacházení:

- napomáhat prosazování šesti směrnic o rovném zacházení,
- účinně pomáhat obětem diskriminace při přístupu ke spravedlnosti a
- podporovat rovné zacházení a předcházet diskriminaci.

Analýza určila 21 cílů, které mají řešit problémy, jež jsou vysvětleny výše. Pro dosažení těchto cílů byly jako klíčové určeny tři operační cíle, a to zajištění toho:

- aby orgány pro rovné zacházení byly osvobozeny od vnějších vlivů, a mohly tak všechny své úkoly vykonávat nezávisle,
- aby orgány pro rovné zacházení měly k plnění všech svých úkolů potřebné zdroje, a
- pokud by orgány pro rovné zacházení byly součástí orgánu s více mandáty, aby existovala vnitřní struktura (tzv. „firewall“), která by zaručovala dostatečnou nezávislost, zaměření a zdroje pro mandát v oblasti rovnosti.

Pro další analýzu bylo vybráno 48 opatření spadajících do 11 tematických bloků⁴², která by mohla být do právních předpisů zahrnuta s cílem pomoci dosáhnout výše uvedených cílů.

Analytický dokument zkoumal navrhovaná opatření na základě pěti kritérií: účinnosti⁴³, efektivnosti⁴⁴, soudržnosti⁴⁵, přidané hodnoty EU⁴⁶ a relevance⁴⁷. Posouzení přidané hodnoty

⁴² Mandát, pravomoci, přístup, spolupráce, průzkumy, sběr údajů, monitorování, prosazování, nezávislost, zdroje a struktura.

⁴³ Při analýze účinnosti se posuzuje, do jaké míry má navrhované opatření podle předpokladů přispět k pokroku při dosahování cílů vymezených v intervenční logice.

⁴⁴ Analýza efektivnosti posuzuje vztah mezi zdroji, které navrhované opatření využívá, a změnami, které by mělo přinést.

EU, relevance a soudržnosti bylo provedeno pro navrhovanou legislativní iniciativu jako celek, zatímco posouzení účinnosti a efektivnosti bylo provedeno pro jednotlivé tematické bloky, přičemž byla zkoumána jednotlivá opatření. U některých opatření nebylo možné provést úplné posouzení z důvodu omezené dostupnosti údajů nebo metodických omezení. To platí zejména pro efektivnost.

Studie dochází k závěru, že vhodnou reakcí by byly nové směrnice, které by respektovaly zásady subsidiarity a proporcionality. Z identifikovaných opatření jich bylo k zahrnutí do návrhů zachováno 44.

Malý počet členských států již vybavil své orgány pro rovné zacházení poměrně rozsáhlým souborem zdrojů a pravomocí, zatímco většina ostatních splňuje výše uvedené cíle pouze částečně. Potřeba a rozsah přizpůsobení vyplývající z nových pravidel EU by se proto u každého politického opatření lišily v závislosti na situaci v jednotlivých členských státech, pokud jde o vlastnosti jejich orgánů (nebo orgánů) pro rovné zacházení⁴⁸.

Další odborné poznatky a analýzy

Komise rovněž využila informace shromážděné při přípravě pracovního dokumentu útvarů Komise o provádění doporučení Komise o normách pro orgány pro rovné zacházení, který byl zveřejněn dne 19. března 2021⁴⁹. Tyto informace zahrnovaly obdržené příspěvky i dříve existující informace od členských států, evropské sítě vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení (Equinet), Agentury EU pro základní práva (FRA), Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI), orgánů pro rovné zacházení, občanské společnosti a Evropské sítě právních odborníků v oblasti genderové rovnosti a nediskriminace. Dále vycházela z osvědčených postupů, které byly sdíleny během semináře věnovaného výměně osvědčených postupů, který v červnu 2019 společně uspořádaly Komise a švédská vláda.

Při shromažďování důkazů, které byly použity na podporu analytického dokumentu, Komise využila další existující zdroje Evropského institutu pro rovnost žen a mužů a Evropské sítě vnitrostátních institucí pro lidská práva.

V neposlední řadě Komise vzala v úvahu výsledky studie o možných nedostatcích v právní ochraně proti diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu, která byla provedena v souladu s akčním plánem proti rasismu. Studie zkoumala možné nedostatky v ochranných mechanismech stanovených ve směrnici o rasové rovnosti, včetně úlohy orgánů pro rovné zacházení.

Studie potvrdila, že orgány pro rovné zacházení jsou vnímány jako (velmi) důležitý ochranný mechanismus v boji proti diskriminaci. Respondenti cíleného průzkumu provedeného v rámci studie toto zjištění potvrdili. Ve studii bylo zjištěno, že orgány pro rovné zacházení by vzhledem ke svým pravomocem, zejména pokud by byly posíleny, mohly zvýšit účinnost ostatních mechanismů ochrany. Kromě úlohy orgánů pro rovné zacházení patří mezi ochranné

⁴⁵ Analýza soudržnosti se zaměřuje na to, jak dobře má navrhované opatření podle předpokladů fungovat společně s dalšími unijními, mezinárodními a vnitrostátními nástroji.

⁴⁶ Analýza přidané hodnoty EU se zabývá změnami, které by navrhované opatření vyvolalo nad rámec toho, co by bylo možné v přiměřené míře očekávat od samotných zúčastněných stran nebo v případě úplné nečinnosti.

⁴⁷ Analýza relevance se zabývá tím, zda navrhované opatření vhodně reaguje na potřeby.

⁴⁸ Více informací o situaci v jednotlivých členských státech je uvedeno v příloze 4 analytického dokumentu.

⁴⁹ SWD(2021) 63 final.

mechanismy, které mohou přispět k prevenci diskriminace a ochraně před ní, ustanovení o ochraně práv a viktimizaci, sankcích, pozitivních opatřeních a dialogu. Studie identifikovala některé potenciální nedostatky ve vztahu k těmto stávajícím mechanismům (např. sankce, právo na obhajobu) a mechanismy/opatření, které by mohly umožnit využití proaktivnějších/preventivních přístupů při řešení diskriminace (např. národní akční plány, povinnosti v oblasti rovnosti, sběr údajů o rovnosti). Doporučila silnější úlohu orgánů pro rovné zacházení v souvislosti s:

- a) informacemi, zvyšováním povědomí, pokyny a vzděláváním;
- b) ochranou práv, včetně vyšetřovacích pravomocí a pravomocí v soudních sporech, alternativního řešení sporů a sankcí;
- c) využíváním údajů o rovnosti;
- d) dialogem, spoluprací a součinností a
- e) pozitivními opatřeními / povinnostmi v oblasti rovného zacházení⁵⁰.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

V rámci přípravy této legislativní iniciativy byla provedena řada konzultací. Zúčastněné strany důrazně podporují nová opatření EU v této oblasti.

V rámci otevřené veřejné konzultace poskytlo odpovědi celkem 182 respondentů. Dodavatel provedl přibližně 100 rozhovorů a obdržel 84 odpovědí na specializované online průzkumy. Tři seminářů a závěrečné konference se zúčastnilo celkem 239 zúčastněných stran, které diskutovaly o klíčových tématech a možných opatřeních. Komise současně uspořádala čtyři jednání s cílem informovat zástupce členských států a konzultovat je. Pravidelně se také konaly prezentace zúčastněných stran.

Tyto činnosti byly zaměřeny na velmi širokou škálu zúčastněných stran, aby byly osloveny všechny zainteresované strany a získány jejich podněty a názory. Konzultovány byly mimo jiné tyto zúčastněné strany: všechny orgány pro rovné zacházení, síť Equinet, agentura FRA a institut EIGE, zástupci všech členských států na úrovni ministerstev, hlavní akademici a odborníci v oblasti boje proti diskriminaci, organizace občanské společnosti, sociální partneři, včetně zástupců zaměstnavatelů na úrovni EU, a obyvatelé EU (občané EU a státní příslušníci třetích zemí).

Komisařka Dalliová uspořádala dne 24. května 2022 dialog o politice mládeže s názvem „Orgány pro rovné zacházení, které fungují ve prospěch nás všech“ s mladými aktivisty v oblasti rovnosti. Tento dialog byl součástí Evropského roku mládeže 2022 a jeho cílem bylo dále rozšířit konzultační činnost před předložením tohoto návrhu. Účastníci potvrdili, že jen málo mladých lidí by se obrátilo na orgán pro rovné zacházení, pokud by byla porušena jejich práva. Trvali na tom, že je třeba posílit spolupráci mezi orgány pro rovné zacházení a organizacemi mládeže, a to i na místní úrovni.

Návrh na přijetí nových pravidel EU, která by řešila výše uvedené problémy, získal v rámci konzultačních činností obrovskou podporu. Například 97,2 % respondentů v rámci otevřené

⁵⁰ Povinnosti v oblasti rovného zacházení představují pro veřejné a/nebo soukromé subjekty povinnost zvážit nebo promyslet, jaký budou mít jejich politiky nebo rozhodnutí dopad na osoby chráněné podle právních předpisů o rovném zacházení.

veřejné konzultace považovalo zřízení silných a účinných orgánů pro rovné zacházení za (velmi) důležité. Zúčastněné strany se vyslovily pro pravidla EU týkající se:

- nezávislosti (včetně transparentního výběru vedoucích pracovníků na základě jejich kompetencí a rozpočtové nezávislosti),
- dostatečných zdrojů (lidské zdroje, finanční zdroje a vhodné prostory),
- pokrytí všech důvodů a oblastí diskriminace, na které se vztahují směrnice o rovném zacházení,
- snadného podávání stížností a přístupnosti,
- pravomocí v soudních sporech a vyšetřovacích pravomocí pro všechny orgány pro rovné zacházení,
- prosazování závazných rozhodnutí orgánů pro rovné zacházení a možnosti ukládání sankcí,
- zvyšování povědomí o existenci orgánů pro rovné zacházení v obecné populaci a ve skupinách ohrožených diskriminací,
- podpory rovnosti a předcházení diskriminaci,
- shromažďování údajů o činnosti orgánů pro rovné zacházení prováděného těmito orgány a přístupu k údajům o rovnosti shromážděným jinými veřejnými a soukromými subjekty za účelem vypracovávání pravidelných zpráv a
- koordinace a spolupráce s orgány veřejné moci, zúčastněnými stranami (např. organizacemi občanské společnosti a sociálními partnery) a mezinárodními/unijními orgány.

Zúčastněné strany podpořily ve výše uvedených oblastech nejambicióznější možnosti. Podle velké většiny zúčastněných stran by budoucí právní předpisy měly stanovit, že členské státy jsou odpovědné za vytvoření podmínek, které umožní orgánům pro rovné zacházení plně zastávat jejich úlohu, protože orgány pro rovné zacházení nemohou účinně dosahovat svých cílů bez příslušných prostředků a pravomocí.

Současně zdůraznily, že při přijímání posílených závazných minimálních norem pro orgány pro rovné zacházení je třeba zohlednit rozmanitost právních tradic v členských státech a respektovat jejich institucionální autonomii. Jako důležité byly v tomto ohledu zdůrazněny následující prvky:

Závazné rozhodovací pravomoci (kvazisoudní funkce) by neměly být uloženy všem orgánům pro rovné zacházení; místo toho by členské státy měly mít možnost rozhodnout, zda svěřit orgánům pro rovné zacházení závazné rozhodovací pravomoci a jaký je nejlepší způsob zajištění jejich účinnosti.

V této fázi by neměl být zřízen centralizovaný akreditační systém vzájemného hodnocení orgánů pro rovné zacházení; místo toho by pravidelné monitorování ze strany Komise podle seznamu ukazatelů mělo umožnit posouzení, do jaké míry bylo dosaženo cílů iniciativy a do jaké míry členské státy splnily její požadavky.

Pro zajištění dostupnosti služeb orgánů pro rovné zacházení všem potenciálním obětem je důležitá určitá míra flexibility, pokud jde o fyzickou přítomnost orgánů pro rovné zacházení na celém území členských států (např. členské státy by měly mít možnost tuto přítomnost organizovat podle svého uvážení, kupříkladu prostřednictvím stálé sítě kanceláří,

pravidelných místních návštěv (tzv. létající kanceláře) nebo spolupráce s místními organizacemi občanské společnosti.

Členské státy by měly zajistit, aby orgány pro rovné zacházení měly odpovídající mandát, podmínky a nástroje k plnění svých úkolů, aniž by jim předepisovaly, jak je mají v daném případě plnit (např. by měly pravomoc jednat před soudem, ale nikoli povinnost tak činit).

Všechny tyto aspekty byly v tomto návrhu zváženy a zohledněny.

- **Základní práva**

Cíle tohoto návrhu jsou v souladu s Listinou a mají podpořit její uplatňování, zejména pokud jde o článek 21, který zakazuje jakoukoli diskriminaci založenou zejména na pohlaví, rase, etnickém původu, náboženském vyznání nebo přesvědčení, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci, a článek 23, který stanoví, že „rovnost žen a mužů musí být zajištěna ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci“. Článek 26 uznává právo osob se zdravotním postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tato iniciativa nepředstavuje pro Evropskou komisi a její agentury žádné dodatečné náklady. Na podporu monitorování provádění této směrnice by agentura FRA a institut EIGE shromažďovaly a analyzovaly příslušné údaje. Tento typ úkolů je již pokryt stávajícími mandáty agentury FRA⁵¹ a institutu EIGE⁵² a lze je provádět bez dodatečných zdrojů.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Členské státy musí tuto směrnici provést do 18 měsíců od jejího vstupu v platnost a oznámit Komisi svá prováděcí opatření.

Aby bylo možné posoudit, jak účinně tato iniciativa dosahuje svých cílů, budou členské státy každých pět let podávat zprávy o jejím provádění a Komise přijme zprávu o provádění na základě informací poskytnutých členskými státy a údajů shromážděných agenturou FRA a institutem EIGE podle seznamu ukazatelů, který vypracuje Komise v úzké spolupráci s těmito agenturami a sítí Equinet. Komise plánuje zřídit skupinu odborníků za účelem konzultace uvedených ukazatelů s členskými státy.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Článek 1 – Účel, předmět a oblast působnosti

Toto ustanovení upřesňuje účel, předmět a oblast působnosti směrnice. Objasňuje, že minimální požadavky stanovené směrnicí se vztahují na orgány pro rovné zacházení v oblasti působnosti směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU.

Článek 2 – Určení orgánů pro rovné zacházení

⁵¹ Článek 4 nařízení Rady (ES) č. 168/2007 ze dne 15. února 2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva (Úř. věst. L 53, s. 1).

⁵² Článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1922/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (Úř. věst. L 403, s. 9).

Tento článek stanoví, že členské státy určí jeden nebo více orgánů pro rovné zacházení, které budou řešit diskriminaci v oblasti působnosti směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU. Odráží rovnocenné ustanovení obsažené v těchto směrnících.

I když všechny členské státy již orgány pro rovné zacházení jmenovaly, je nutné v nové směrnici zachovat povinnost alespoň jeden určit a zřídit, neboť stávající ustanovení budou zrušena.

Ustanovení obsažená ve směrnících 2006/54/ES a 2010/41/EU, která určují pravomoci nebo úkoly orgánů pro rovné zacházení, budou rovněž zrušena. Ty byly do této směrnice začleněny spolu s novými pravomocemi a úkoly:

- nezávislost: článek 3,
- pomoc obětem diskriminace: články 6 až 9,
- stanoviska a doporučení: články 8, 13 a 14,
- průzkumy a zprávy: články 14 a 15 a
- spolupráce: článek 12.

Článek 3 – Nezávislost

Nezávislost je základním prvkem pro zajištění řádného fungování orgánů pro rovné zacházení a plnění jejich poslání.

Toto ustanovení stanoví v případě orgánů pro rovné zacházení obecnou povinnost nezávislosti, zatímco ustanovení směrnic o rovném zacházení vyžadují, aby tyto orgány jednaly nezávisle pouze v rámci výkonu svých pravomocí.

V tomto ustanovení jsou uvedeny zvláštní požadavky, které přispívají k této nezávislosti a/nebo ji zaručují. Týkají se právní struktury, odpovědnosti, rozpočtu, personálního obsazení, organizačních záležitostí orgánů pro rovné zacházení a pravidel platných pro jejich zaměstnance a vedení s cílem zajistit jejich způsobilost a nezávislost.

Toto ustanovení nadto vyžaduje, aby členské státy zajistily, že vnitřní struktura orgánů pro rovné zacházení zaručuje nezávislý výkon jejich mandátu a pravomocí. (Vnitřní) struktura orgánů pro rovné zacházení podmiňuje jejich schopnost vykonávat své pravomoci a účinně plnit své úkoly. Přijímání rozhodnutí nebo vydávání stanovisek k případu například vyžaduje, aby orgány pro rovné zacházení jednaly nestranně, zatímco podpora obětí může vyžadovat, aby se orgány pro rovné zacházení postavily na jejich stranu.

Některé orgány pro rovné zacházení jsou součástí větších subjektů, které mají více mandátů, jako jsou například vnitrostátní instituce pro lidská práva nebo veřejní ochránci práv. V těchto případech může dojít ke konfliktu mezi těmito různými mandáty, pokud jde o zdroje (zejména pokud byl mandát pro rovné zacházení k těmto jiným mandátům přidán) a pokud jde o výkon pravomocí. Od veřejných ochránců práv se například obvykle vyžaduje, aby jednali nestranně, což není vždy slučitelné s poskytováním pomoci obětem, a to i před soudy.

Toto napětí lze vyřešit přijetím vhodné struktury orgánu, kde tyto pravomoci a/nebo mandáty vykonávají různé specializované útvary nebo zaměstnanci, tj. zavedením strukturálních „firewallů“.

Článek 4 – Zdroje

Předpokladem účinného fungování orgánů pro rovné zacházení a plnění jejich poslání jsou odpovídající zdroje.

Toto ustanovení stanoví obecnou povinnost členských států vybavit orgány pro rovné zacházení dostatečnými zdroji, aby mohly plnit všechny své úkoly a účinně vykonávat všechny své pravomoci. Dále upřesňuje okolnosti a/nebo oblasti, které mají členské státy zohlednit při stanovení finančních zdrojů: případný nárůst pravomocí nebo úkolů, potřeba speciálních odborných znalostí pro využívání automatizovaných systémů k řešení možných rizik diskriminace, dostatečná rezerva pro případ nákladů na soudní spory, které mohou být obtížně předvídatelné, a struktura orgánu pro rovné zacházení, pokud jsou součástí orgánů s více mandáty.

Článek 5 – Prevence, podpora a zvyšování povědomí

Boj proti diskriminaci začíná přijetím nezbytných opatření k jejímu předcházení. Ochranné mechanismy stanovené stávajícími směnicemi o rovném zacházení jsou v zásadě retrospektivní (poté, co došlo k diskriminaci), individualizované a zaměřené na oběť. Směrnice neobsahují komplexní preventivní mechanismy a prevence nebyla výslovně součástí původních úkolů orgánů pro rovné zacházení.

Pokud jde o podporu rovného zacházení, byly orgány pro rovné zacházení nejprve ve směrnici 2000/43/ES nazvány „subjekty pro podporu rovného zacházení“ a v následujících směrnících o rovném zacházení pak „orgány pověřené analýzou, sledováním a prosazováním rovného zacházení“. Jejich úloha při podpoře rovného zacházení byla tedy vždy zřejmá, ale nikdy nebyla ve směrnících výslovně upřesněna.

Toto ustanovení nyní objasňuje úlohu orgánů pro rovné zacházení při podpoře rovného zacházení a při předcházení diskriminaci, které s tím úzce souvisí. Cílem této směrnice je zřídit je jako veřejné subjekty, které budou mít na starosti podporu znalostí a budování kapacit veřejných a soukromých subjektů v oblastech týkajících se rovného zacházení s cílem předcházet (opětovnému) výskytu diskriminace.

Cílem tohoto ustanovení je rovněž zajistit, aby členské státy přijaly strategii pro řešení nízké úrovně povědomí o právech na rovnost a o službách poskytovaných orgány pro rovné zacházení, a to s ohledem na zvláštní vlastnosti různých cílových skupin.

Článek 6 – Pomoc obětem

Toto ustanovení upřesňuje, jak mají orgány pro rovné zacházení pomáhat obětem po přijetí jejich stížností, a to poskytováním podstatných a cílených informací o právním rámci, dostupných prostředcích nápravy, službách nabízených orgánem pro rovné zacházení, platných pravidlech důvěrnosti, ochraně osobních údajů a možnostech získání psychologické podpory (i když samotné orgány pro rovné zacházení nejsou odpovědné za poskytování takové podpory).

Orgány pro rovné zacházení mohou shromažďovat informace, které jim zúčastněné strany dobrovolně poskytnou. Musí vydat předběžné posouzení všech stížností a informovat stěžovatele o svém posouzení a následných opatřeních, která navrhuje. V závislosti na posouzení případu mohou vybrat a navrhnout stěžovateli další postup podle článků 7, 8 a 9.

Článek 7 – Smírné řešení

Tento článek vyžaduje, aby členské státy stanovily možnost smírného řešení sporů, které by vedl samotný orgán pro rovné zacházení nebo jiný existující specializovaný subjekt, a to na základě souhlasu všech stran se zapojením do takového postupu. Ponechává na členských státech, aby určily podmínky tohoto postupu v souladu s vnitrostátním právem.

Článek 8 – Stanoviska a rozhodnutí

Toto ustanovení umožňuje orgánům pro rovné zacházení vyšetřovat možné případy diskriminace a vydávat na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu odůvodněná stanoviska (nezávazná) nebo rozhodnutí (závazná). Pokud již mají dostatečné informace, které jim zúčastněné strany dobrovolně poskytly, mohou tato stanoviska/rozhodnutí vydat, aniž by si vyžádaly další informace. Všechny strany by měly požívat náležitých práv na spravedlivé řízení, včetně práva být vyslechnut.

Dosud měly orgány pro rovné zacházení pravomoc vydávat doporučení k jakékoli otázce týkající se diskriminace. Termín „doporučení“ byl v této směrnici ponechán pro politická doporučení podle článků 13, 14 a 15. Některé orgány pro rovné zacházení tuto pravomoc využívaly také k tomu, aby vydávaly „doporučení“ v jednotlivých případech. Pro rozlišení těchto dvou situací se v této směrnici používá termín „stanovisko“, který odkazuje na pravomoc orgánů pro rovné zacházení vydávat závěry v jednotlivých případech. Tato stanoviska nejsou právně závazná.

Některé orgány pro rovné zacházení mají – podle vnitrostátních předpisů – pravomoc vydávat závazná rozhodnutí, pokud tak členské státy stanoví. Cílem této směrnice sice není poskytnout tuto pravomoc všem orgánům pro rovné zacházení ve všech členských státech, ale řeší situace, kdy orgány pro rovné zacházení mají tuto pravomoc podle vnitrostátních předpisů, a snaží se zajistit prosazování závazných rozhodnutí.

V případě, že došlo k diskriminaci, je vydávání stanovisek a rozhodnutí prostředkem k ukončení diskriminace, ale také příležitostí k předcházení dalším podobným situacím. Je-li to relevantní, požaduje se, aby orgány pro rovné zacházení do svých stanovisek a rozhodnutí zahrnuly kromě konkrétních opatření k nápravě situace také preventivní opatření.

Aby se podpořilo provádění stanovisek nebo rozhodnutí a navázalo se na ně, požaduje se, aby členské státy zavedly vhodné mechanismy pro následné kroky v návaznosti na stanoviska, jako je povinnost poskytovat zpětnou vazbu, a pro výkon rozhodnutí.

Článek 9 – Soudní spory

Tento článek uděluje orgánům pro rovné zacházení pravomoci v soudních sporech, aby bylo zajištěno dodržování zásady rovného zacházení stanovené ve směrnici 2006/54/ES a 2010/41/EU. Ustanovení se vztahují rovněž na orgány pro rovné zacházení při řešení diskriminace, na kterou se vztahuje směrnice (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob, a to na základě odkazu v článku 15 uvedené směrnice na článek 20 směrnice 2006/54/ES, který se nahrazuje ustanoveními tohoto návrhu.

Pravomoci v soudních sporech umožňují orgánům pro rovné zacházení konkrétně podporovat oběti v přístupu ke spravedlnosti, ale také dosáhnout právního výkladu pravidel a společenské změny prostřednictvím strategických soudních sporů. V tomto ohledu je obzvláště důležité, aby tyto orgány mohly jednat vlastním jménem, ve veřejném zájmu, v případě, že neexistuje

identifikovaná oběť, a na podporu nebo jménem více obětí. A konečně, možnost orgánů pro rovné zacházení předkládat soudům ústní nebo písemná vyjádření (např. *amicus curiae*) vhodně doplňuje tyto pravomoci v soudních sporech, neboť je pro orgány pro rovné zacházení méně náročná na zdroje, ale stále jim umožňuje předkládat soudům svá odborná stanoviska.

Toto ustanovení rovněž zajišťuje, aby práva orgánů pro rovné zacházení jednat u soudu respektovala zásady spravedlivého procesu a rovnosti zbraní. Orgánu pro rovné zacházení nebude povoleno předkládat v rámci řízení důkazy, které byl údajný pachatel nebo kterákoli třetí strana ze zákona povinen poskytnout v předchozích vyšetřováních týkajících se téže věci. To nebude neplatit, pokud orgán pro rovné zacházení vystupuje jako strana v řízení o výkonu nebo soudním přezkumu vlastního rozhodnutí nebo jedná jako *amicus curiae*.

Článek 10 – Procesní záruky

Postupy stanovené v článcích 6 až 9 musí být doplněny vhodnými procesními zárukami pro dotčené fyzické a právnické osoby, pokud jde o právo na obhajobu, důvěrnost a soudní přezkum. Členské státy jsou odpovědné za vymezení těchto záruk v souladu s vnitrostátními předpisy.

Článek 11 – Přístup, přístupnost a přiměřená opatření

Aby bylo možné poskytnout pomoc všem obětem diskriminace, je nezbytné, aby orgány pro rovné zacházení byly přístupné všem lidem bez překážek a aby poskytovaly bezplatné služby stěžovatelům na celém území členských států, včetně venkovských a odlehlých oblastí. Toto ustanovení rovněž vyžaduje přístupnost všech služeb, jakož i zajištění přiměřených opatření pro osoby se zdravotním postižením.

Článek 12 – Spolupráce

Spolupráce s dalšími veřejnými a soukromými subjekty je nezbytná pro podporu rovného zacházení a nediskriminace, poskytování podkladů pro práci orgánů pro rovné zacházení a koordinaci jejich činnosti s činnostmi jiných subjektů.

Článek 13 – Konzultace

Cílem tohoto ustanovení je zajistit, aby vláda a další veřejné instituce pravidelně vedly konzultace s orgány pro rovné zacházení o veřejných politikách souvisejících s otázkami rovnosti a nediskriminace, a to díky přijetí včasných a transparentních postupů. Rovněž umožňuje orgánům pro rovné zacházení vydávat doporučení k těmto veřejným politikám, což je pravomoc, kterou mají orgány pro rovné zacházení podle unijního práva od svého vzniku. Toto ustanovení tak pomáhá posílit jejich roli veřejných odborníků v otázkách rovného zacházení.

Článek 14 – Shromažďování údajů a přístup k údajům o rovném zacházení

Toto ustanovení stanoví i) povinnost orgánů pro rovné zacházení shromažďovat údaje o své vlastní činnosti; ii) pravomoc těchto orgánů provádět průzkumy; iii) jejich pravomoc mít přístup ke statistikám shromážděným jinými veřejnými nebo soukromými subjekty a zpracovávat je a iv) možnost, aby tyto orgány hrály koordinační úlohu při shromažďování údajů o rovném zacházení jinými veřejnými nebo soukromými subjekty. Orgány pro rovné zacházení tak přispějí ke shromažďování údajů o rovném zacházení, které budou sloužit jako podklady pro jejich vlastní zprávy, monitorovací zprávu Komise uvedenou v článku 16 a pro veřejné informace o rovném zacházení a diskriminaci v členských státech.

Kromě toho toto ustanovení zajišťuje, aby orgány pro rovné zacházení mohly vydávat doporučení týkající se shromažďování údajů o rovném zacházení v členských státech. Shromažďování údajů o rovném zacházení je klíčové pro zvyšování povědomí, zvyšování citlivosti lidí, kvantifikaci diskriminace, prokazování trendů v průběhu času, prokazování existence diskriminace, hodnocení provádění právních předpisů o rovnosti, prokazování potřeby pozitivních opatření a přispívání k tvorbě politiky založené na důkazech.

Článek 15 – Zprávy a strategické plánování

Cílem tohoto ustanovení je zajistit, aby orgány pro rovné zacházení pravidelně plánovaly a veřejně informovaly o své práci a o situaci v oblasti rovného zacházení a nediskriminace. Zpřístupněním údajů o své vlastní činnosti, o počtu stížností obdržných podle důvodů a oblastí a o diskriminaci obecně v členských státech podpoří orgány pro rovné zacházení informovanost veřejnosti o diskriminaci a o své vlastní práci.

Tyto znalosti jim pak pomohou činit informovaná rozhodnutí o budoucí organizaci své práce, o svých prioritách pro nadcházející roky a o tom, jak nejlépe rozdělit své zdroje.

Článek 16 – Monitorování

V souladu s tímto ustanovením Komise stanoví seznam společných ukazatelů pro monitorování provádění této směrnice a vypracuje zprávu o jejím uplatňování. Při přípravě ukazatelů může Komise požádat agenturu FRA a institut EIGE o poradenství. Seznam ukazatelů se bude týkat zdrojů, nezávislého fungování, činnosti a účinnosti orgánů pro rovné zacházení a jakýchkoli změn v jejich mandátu, pravomocích nebo struktuře. Členské státy a zúčastněné strany by byly konzultovány na vnitrostátní i na unijní úrovni a zohlední se ukazatele vypracované sítí Equinet.

Tento článek rovněž zavádí povinnost členských států sdělovat Komisi každých pět let veškeré podstatné informace týkající se provádění směrnice na základě výše uvedených ukazatelů, což Komisi umožní přezkoumat provádění směrnice a vypracovat zprávu o jejím provádění.

Článek 17 – Minimální požadavky

Jedná se o standardní ustanovení o zákazu snížení úrovně právní ochrany, které je podstatné pro členské státy, které mají nebo mohou chtít přijmout právní předpisy poskytující vyšší úroveň ochrany, než jakou zaručuje směrnice. Stanoví, že při provádění této směrnice by nemělo docházet ke snižování již existujících podmínek pro fungování orgánů pro rovné zacházení ze strany členských států.

Článek 18 – Zpracování osobních údajů

Veškeré osobní údaje shromažďované orgány pro rovné zacházení za účelem plnění jejich úkolů, například při vyřizování stížností, by měly být zpracovávány v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů⁵³. Tento článek stanoví, že orgány pro rovné zacházení mohou shromažďovat osobní údaje pouze tehdy, je-li to nezbytné pro plnění úkolů podle této směrnice. Kdykoli musí orgány pro rovné zacházení zpracovávat citlivé osobní údaje za účelem plnění některého ze svých úkolů, měla by být přijata dodatečná ochranná opatření.

⁵³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

Článek 19 – Zrušení stávajících ustanovení o orgánech pro rovné zacházení

Tímto článkem se mění směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU tak, že se zruší stávající ustanovení o orgánech pro rovné zacházení a upřesňuje se, že všechny odkazy na zrušená ustanovení se považují za odkazy na tuto směrnici.

Článek 21 dále upřesňuje datum vstupu tohoto článku v platnost, aby se zajistilo, že ve fungování orgánů pro rovné zacházení nedojde k žádné přestávce.

Článek 20 – Provedení ve vnitrostátním právu

Tento článek stanoví maximální lhůtu, kterou mají členské státy na uvedení této směrnice v účinnost ve vnitrostátním právu a na sdělení znění příslušných předpisů Komisi. Tato lhůta je stanovena na 18 měsíců od vstupu této směrnice v platnost.

Článek 21 – Vstup v platnost

Jedná se o standardní ustanovení, v němž se uvádí, že směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku. Zajišťuje rovněž, že stávající ustanovení týkající se orgánů pro rovné zacházení zůstanou v platnosti, dokud nebudou platit nová ustanovení.

Článek 22 – Určení

Jedná se o standardní ustanovení o tom, komu je směrnice určena, v němž se uvádí, že směrnice je určena členskými státy.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o normách pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení se ženami a muži a rovných příležitostí pro ženy a muže v otázkách zaměstnání a povolání a o zrušení článku 20 směrnice 2006/54/ES a článku 11 směrnice 2010/41/EU**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 157 odst. 3 této smlouvy, s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²,

s ohledem na stanovisko evropského inspektora ochrany údajů³,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Smlouvy a Listina základních práv Evropské unie uznávají právo na rovnost a právo na nediskriminaci jako základní hodnoty Unie⁴ a Unie již přijala několik směrnic o zákazu diskriminace.
- (2) Podle čl. 157 odst. 3 Smlouvy o fungování EU Evropský parlament a Rada přijmou opatření k uplatnění zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v otázkách práce a zaměstnanosti včetně zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci.
- (3) Účelem této směrnice je stanovit minimální požadavky na fungování orgánů pro rovné zacházení s cílem zlepšit jejich účinnost a zaručit jejich nezávislost, aby se posílilo uplatňování zásady rovného zacházení podle směrnic 2006/54/ES⁵ a 2010/41/EU⁶.
- (4) Směrnice 2006/54/ES zakazuje diskriminaci na základě pohlaví v otázkách přístupu k zaměstnání a povolání, včetně postupu v zaměstnání, a k odbornému vzdělávání, pracovních podmínek, včetně odměny, a systémů sociálního zabezpečení pracovníků.

¹ Úř. věst. C , , s. .

² Úř. věst. C , , s. .

³ Úř. věst. C , , s. .

⁴ Články 2 a 3 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), články 8 a 10 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a články 21, 23 a 26 Listiny.

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1).

- (5) Směrnice 2010/41/EU zakazuje diskriminaci mužů a žen vykonávajících samostatnou výdělečnou činnost.
- (6) Směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU vyžadují, aby členské státy určily jeden nebo více orgánů pro podporu rovného zacházení, včetně analýzy, sledování a prosazování rovného zacházení se všemi osobami bez diskriminace na základě důvodů, na něž se vztahují příslušné směrnice (dále jen „orgány pro rovné zacházení“). Vyžadují, aby členské státy zajistily, že do pravomoci těchto orgánů spadá poskytování nezávislé pomoci obětem, provádění nezávislých studií týkajících se diskriminace, zveřejňování nezávislých zpráv a vydávání doporučení k jakékoli otázce související s touto diskriminací. Vyžadují také, aby členské státy zajistily, že úkoly těchto orgánů budou zahrnovat výměnu informací s odpovídajícími evropskými subjekty, jako je Evropský institut pro rovnost žen a mužů.
- (7) Určení orgánů pro rovné zacházení stanoví rovněž směrnice Rady 2000/43/ES⁷ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/113/ES⁸.
- (8) Všechny členské státy orgány pro rovné zacházení podle směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU zřídily. Byl zaveden rozmanitý systém orgánů pro rovné zacházení a vznikly osvědčené postupy. Mnoho orgánů pro rovné zacházení však čelí problémům, zejména pokud jde o zdroje, nezávislost a pravomoci nezbytné k plnění jejich úkolů⁹.
- (9) Směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU ponechávají členským státům široký prostor pro uvážení, pokud jde o strukturu a fungování orgánů pro rovné zacházení. To má za následek značné rozdíly mezi orgány pro rovné zacházení zřízenými v jednotlivých členských státech, pokud jde o mandáty, pravomoci, struktury, zdroje a provozní fungování těchto orgánů. To pak znamená, že ochrana před diskriminací se v jednotlivých členských státech liší.
- (10) Aby orgány pro rovné zacházení mohly účinně přispívat k prosazování směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU tím, že budou podporovat rovné zacházení, předcházet diskriminaci a nabízet pomoc všem diskriminovaným jednotlivcům a skupinám při přístupu ke spravedlnosti v celé Unii, je nezbytné přijmout závazné minimální normy pro fungování těchto orgánů. Nové normy by měly vycházet ze zkušeností získaných při uplatňování doporučení Komise (EU) 2018/951¹⁰, navazovat na některá jeho ustanovení a v případě potřeby stanovit nová pravidla. Měly by rovněž vycházet z dalších příslušných nástrojů, jako jsou všeobecné politické doporučení č. 2¹¹ o orgánech pro rovné zacházení přijaté Evropskou komisí proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI) a pařížské zásady¹² přijaté Organizací spojených národů a platné pro vnitrostátní instituce pro lidská práva.

⁷ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22).

⁸ Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁹ Viz podrobná analýza v dokumentu SWD(2021) 63 final „Orgány pro rovné zacházení a provádění doporučení Komise o normách pro orgány pro rovné zacházení“.

¹⁰ Doporučení Komise (EU) 2018/951 ze dne 22. června 2018 o normách pro orgány pro rovné zacházení (Úř. věst. L 167, 4.7.2018, s. 28).

¹¹ Revidované Všeobecné politické doporučení ECRI č. 2 o orgánech pro rovné zacházení k boji proti rasismu a nesnášenlivosti na vnitrostátní úrovni – přijato 13. června 1997 a revidováno 7. prosince 2017.

¹² Zásady týkající se postavení vnitrostátních institucí přijaté rezolucí Valného shromáždění OSN 48/134 ze dne 20. prosince 1993.

- (11) Stejně závazné minimální normy pro fungování orgánů pro rovné zacházení, pokud jde o záležitosti, na které se vztahují směrnice 79/7/EHS¹³, 2000/43/ES, 2000/78/ES¹⁴ a 2004/113/ES, jsou stanoveny ve směrnici (EU) .../... [o normách pro orgány pro rovné zacházení v oblasti rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, rovného zacházení s osobami v oblasti zaměstnání a povolání bez ohledu na jejich náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, rovného zacházení se ženami a muži v otázkách sociálního zabezpečení a v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování a o zrušení článku 13 směrnice 2000/43/ES a článku 12 směrnice 2004/113/ES]¹⁵.
- (12) Tato směrnice by se měla použít na činnost orgánů pro rovné zacházení, pokud jde o záležitosti, na které se vztahují směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU. Tyto normy by se měly týkat pouze fungování orgánů pro rovné zacházení a neměly by rozšiřovat věcnou ani osobní působnost uvedených směrnic.
- (13) Tato směrnice se vztahuje na orgány pro rovné zacházení při řešení diskriminace, na kterou se vztahuje směrnice (EU) 2019/1158 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob, a to na základě odkazu v článku 15 uvedené směrnice na článek 20 směrnice 2006/54/ES, který se nahrazuje ustanoveními této směrnice.
- (14) Navržená směrnice, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování¹⁶, by měla být považována za *lex specialis* k ustanovením o prosazování směrnice 2006/54/ES, která budou nahrazena touto směrnicí. Jakékoli vyšší minimální normy stanovené budoucí směrnicí o transparentnosti odměňování pro orgány pro rovné zacházení v otázkách týkajících se stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci, včetně transparentnosti odměňování, ve srovnání s normami stanovenými v této směrnicí, by měly mít přednost před normami stanovenými v této směrnicí.
- (15) Při podpoře rovného zacházení, předcházení diskriminaci a pomoci obětem diskriminace by orgány pro rovné zacházení měly věnovat zvláštní pozornost diskriminaci založené na několika důvodech chráněných směrnicemi 79/7/EHS, 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES, 2006/54/ES a 2010/41/EU.
- (16) Orgány pro rovné zacházení mohou účinně plnit svou úlohu pouze tehdy, pokud jsou schopny jednat zcela nezávisle a nepodléhají žádným vnějším vlivům. Za tímto účelem by členské státy měly zohlednit řadu kritérií, která přispívají k nezávislosti orgánů pro rovné zacházení. Orgány pro rovné zacházení by neměly být zřizovány jako součást ministerstva nebo subjektu, který přijímá pokyny přímo od vlády. Každý zaměstnanec nebo osoba zastávající řídicí funkci – například jako člen rady řídicí orgán pro rovné zacházení, vedoucí orgánu pro rovné zacházení, zástupce nebo v případě dočasné funkce – by měl být nezávislý, kvalifikovaný pro svou pozici a vybraný v transparentním procesu. Orgány pro rovné zacházení by měly být schopny

¹³ Směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24).

¹⁴ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16).

¹⁵ COM(2022) 689.

¹⁶ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování (COM/2021/93 final).

spravovat vlastní rozpočet a zdroje, a to i prostřednictvím výběru a řízení vlastních zaměstnanců, a měly by mít možnost stanovit si vlastní priority.

- (17) Aby orgány pro rovné zacházení mohly vykonávat všechny své pravomoci a plnit všechny své úkoly, měly by členské státy zajistit, aby vnitřní struktura orgánů pro rovné zacházení umožňovala nezávislý výkon jejich různých pravomocí. Zvláštní pozornost by měla být věnována situacím, kdy se od orgánů vyžaduje, aby byly nestranné i aby poskytovaly podporu obětem. To je zvláště důležité v případech, kdy má orgán pro rovné zacházení závazné rozhodovací pravomoci vyžadující nestrannost nebo je součástí orgánu s více mandáty, u něhož jiný mandát vyžaduje nestrannost. Vnitřní struktura zajišťující přísné oddělení příslušných pravomocí a úkolů by měla zaručit, že je orgán pro rovné zacházení může účinně vykonávat.
- (18) Nedostatek vhodných zdrojů je klíčovým problémem, který brání orgánům pro rovné zacházení v tom, aby mohly náležitě plnit své úkoly. Členské státy by proto měly zajistit, aby orgány pro rovné zacházení dostávaly dostatečné finanční prostředky, mohly najímat kvalifikované zaměstnance a měly k dispozici vhodné prostory a infrastrukturu, aby mohly každý ze svých úkolů plnit účinně, v přiměřené době a ve lhůtách stanovených vnitrostátním právem. Jejich rozpočtové prostředky by měly být stabilní, s výjimkou případů zvýšení pravomocí, měly by být plánované na víceletém základě a měly by jim umožnit pokrýt náklady, které lze obtížně předvídat, jako jsou náklady spojené se soudními spory. Aby se zajistilo, že orgány pro rovné zacházení budou mít k dispozici dostatečné zdroje, neměl by být jejich rozpočet například krácen výrazně více, než je průměrné krácení u jiných veřejných subjektů; podobně by jejich roční růst měl být přinejmenším vázán na průměrný růst financování jiných subjektů. Pokud se rozšíří úkoly a mandát orgánů pro rovné zacházení, měly by se úměrně tomu zvýšit i zdroje.
- (19) Automatizované systémy, včetně umělé inteligence, představují užitečný nástroj pro identifikaci diskriminačních vzorců, ale algoritmická diskriminace představuje také riziko. Orgány pro rovné zacházení by proto měly mít přístup ke kvalifikovaným pracovníkům nebo službám schopným na jedné straně používat automatizované systémy pro svou práci a na druhé straně je posuzovat z hlediska jejich souladu s pravidly nediskriminace. Zvláštní pozornost by měla být věnována vybavení orgánů pro rovné zacházení vhodnými digitálními zdroji, ať už přímo, nebo prostřednictvím subdodávek.
- (20) Orgány pro rovné zacházení mají spolu s dalšími subjekty klíčovou úlohu při předcházení diskriminaci a prosazování rovnosti. V zájmu řešení strukturálních aspektů diskriminace a přispívání ke společenské změně by měly podporovat povinnosti v oblasti rovnosti, osvědčené postupy, pozitivní opatření a začleňování zásad rovnosti mezi veřejnými a soukromými subjekty a měly by jim poskytovat příslušnou odbornou přípravu, informace, poradenství, vedení a podporu. Měly by komunikovat s veřejnými i soukromými subjekty a skupinami ohroženými diskriminací a zapojit se do veřejné diskuse s cílem bojovat proti stereotypům a zvyšovat povědomí o rozmanitosti a jejich výhodách, což je klíčový pilíř strategií Unie v oblasti rovnosti.
- (21) Kromě prevence je hlavním úkolem orgánů pro rovné zacházení poskytovat pomoc obětem diskriminace. Tato pomoc by měla vždy zahrnovat poskytnutí klíčových informací stěžovatelům a předběžné posouzení jejich stížnosti na základě prvotních informací získaných od stran na dobrovolném základě. Členské státy by měly být odpovědné za vymezení podmínek, za nichž by orgán pro rovné zacházení vydával

toto posouzení, jako je časový rámec procesu nebo procesní záruky proti opakovaným nebo zneužívajícím stížnostem.

- (22) Aby bylo zajištěno, že si všechny oběti mohou stěžovat, mělo by být možné podávat stížnosti různými způsoby. Členské státy by měly rovněž náležitě zohlednit doporučení Komise (EU) 2018/951, podle něhož by mělo být možné podávat stížnosti v jazyce, který si stěžovatel zvolí a který je v členském státě, v němž se orgán pro rovné zacházení nachází, běžný. V zájmu řešení jedné z příčin nedostatečného oznamování, a to strachu z odvet, a aniž je dotčena směrnice (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie¹⁷, by měla být svědkům a oznamovatelům a pokud možno i stěžovatelům poskytnuta důvěrnost.
- (23) Aby byla nabídnuta možnost rychlého, cenově dostupného mimosoudního řešení sporů, měly by členské státy poskytnout stranám možnost usilovat o smírné řešení sporů prostřednictvím orgánu pro rovné zacházení nebo jiného existujícího specializovaného subjektu. Měly by vymezit podmínky postupu smírného řešení v souladu s vnitrostátním právem.
- (24) Pokud mají orgány pro rovné zacházení podezření na možné porušení zásady rovného zacházení stanovené směrnicemi 2006/54/ES a 2010/41/EU, měly by být schopny na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu dále jednat.
- (25) Důkazy jsou klíčové pro určení, zda došlo k diskriminaci, a často jsou v rukou údajného pachatele. Orgány pro rovné zacházení by proto měly mít přístup k informacím potřebným ke zjištění diskriminace a spolupracovat s příslušnými veřejnými službami – například s inspektoráty práce nebo školství. Členské státy by měly v souladu s vnitrostátními pravidly a postupy vytvořit vhodný rámec pro výkon této pravomoci.
- (26) Na základě důkazů shromážděných buď dobrovolně, nebo v rámci vyšetřování by měly orgány pro rovné zacházení poskytnout stěžovateli a údajnému pachateli své posouzení. Členské státy by měly určit právní hodnotu tohoto posouzení, které může mít podobu nezávazného stanoviska nebo závazného vykonatelného rozhodnutí. V obou případech by měly být uvedeny důvody pro posouzení a v případě potřeby by měla být uvedena opatření k nápravě jakýchkoli zjištěných porušení a k předcházení jejich dalšímu výskytu. Aby byla zajištěna účinnost práce orgánů pro rovné zacházení, měly by členské státy přijmout vhodná opatření pro následné kroky v návaznosti na stanoviska a pro výkon rozhodnutí.
- (27) Za účelem propagace své práce a právních předpisů v oblasti rovnosti by orgány pro rovné zacházení měly mít možnost zveřejňovat shrnutí svých stanovisek a rozhodnutí bez zveřejnění osobních údajů.
- (28) Orgány pro rovné zacházení by měly mít právo jednat v soudním řízení v občanskoprávních či správněprávních věcech, aby přispěly k zajištění dodržování zásady rovného zacházení stanovené ve směrnicích 2006/54/ES a 2010/41/EU. Tato soudní řízení by sice měla podléhat vnitrostátnímu procesnímu právu, včetně vnitrostátních pravidel o přípustnosti žalob, ale tato pravidla, a zejména jakoukoli podmínku oprávněného zájmu, nelze uplatňovat tak, aby byla narušena účinnost práva orgánů pro rovné zacházení jednat. Vyšetřovací a rozhodovací pravomoci a právo jednat v soudním řízení, které tato směrnice přiznává orgánům pro rovné zacházení, usnadní praktické provádění stávajících ustanovení směrnic 2000/43/ES, 2000/78/ES a

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

2004/113/ES o důkazním břemenu a ochraně práv. Za podmínek stanovených v této směrnici budou moci orgány pro rovné zacházení předložit skutečnosti „nasvědčující tomu, že došlo k přímé nebo nepřímé diskriminaci“, čímž budou splněny podmínky stanovené v článku 8 směrnice 2000/43/ES, článku 10 směrnice 2000/78/ES a článku 9 směrnice 2004/113/ES. Jejich podpora tudíž obětem usnadní přístup ke spravedlnosti.

- (29) Aktivní legitimace umožňuje orgánům pro rovné zacházení jednat jménem obětí nebo na jejich podporu, čímž jim umožňují přístup ke spravedlnosti tam, kde je často odrazují procesní a finanční překážky nebo strach z viktimizace. Aktivní legitimace rovněž umožňuje orgánům pro rovné zacházení strategicky vybírat případy, které se rozhodnou řešit před vnitrostátními soudy, a přispívat ke správnému výkladu a uplatňování právních předpisů o rovném zacházení.
- (30) Proti některým případům diskriminace je obtížné bojovat, protože neexistuje stěžovatel, který by se případem sám zabýval. V rozsudku ve věci C-54/07 (Feryn)¹⁸, kterou inicioval orgán pro rovné zacházení svým jménem, Soudní dvůr potvrdil, že diskriminaci lze prokázat i v případě, že neexistuje identifikovaná oběť. Je proto důležité, aby orgány pro rovné zacházení mohly jednat svým jménem a hájit veřejný zájem.
- (31) Orgány pro rovné zacházení by měly mít také možnost předkládat soudům ústní nebo písemná vyjádření – např. *amicus curiae* – jako jednodušší způsob, jak případy podpořit svým odborným stanoviskem.
- (32) Práva orgánů pro rovné zacházení jednat u soudu musí respektovat zásady spravedlivého procesu a rovnosti zbraní. S výjimkou případů, kdy orgán pro rovné zacházení vystupuje jako strana v řízení o výkonu nebo soudním přezkumu vlastního rozhodnutí nebo jedná jako *amicus curiae*, by proto orgánu pro rovné zacházení nemělo být povoleno předkládat v soudním řízení důkazy získané prostřednictvím předchozích vyšetřování téže věci, které byl údajný pachatel nebo kterákoli třetí strana ze zákona povinen poskytnout.
- (33) Aby bylo zajištěno dodržování práv jednotlivců, měly by členské státy vymezit pravomoci orgánů pro rovné zacházení vhodnými procesními zárukami a zajistit, aby byly náležitě chráněny klíčové zásady, jako je právo na obhajobu, právo na soudní přezkum a právo na důvěrnost.
- (34) Ustanovení o právu orgánů pro rovné zacházení jednat v soudním řízení nemění práva obětí a sdružení, organizací nebo jiných právnických osob prosazujících práva obětí, které mají v souladu s kritérii stanovenými jejich vnitrostátním právem oprávněný zájem na zajištění dodržování směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU, jak je stanoveno v uvedených směrnících.
- (35) Účinnost práce orgánů pro rovné zacházení závisí také na tom, zda mají skupiny ohrožené diskriminací plný přístup k jejich službám. V průzkumu, který provedla Agentura Evropské unie pro základní práva¹⁹, 71 % příslušníků etnických nebo přistěhovaleckých menšin uvedlo, že neví o žádné organizaci, která by nabízela podporu nebo poradenství obětem diskriminace. Klíčovým krokem na podporu tohoto přístupu je, aby členské státy zajistily, že lidé budou znát svá práva a budou vědět o existenci orgánů pro rovné zacházení a o službách, které nabízejí. To je důležité zejména pro znevýhodněné skupiny a skupiny, které mohou mít ztížený přístup k

¹⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 2008 ve věci Feryn (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

¹⁹ Průzkum agentury FRA EU-MIDIS II.

těmto informacím, například kvůli svému ekonomickému postavení, zdravotnímu postižení, gramotnosti nebo nedostatečnému přístupu k online nástrojům.

- (36) Měl by být zaručen rovný přístup ke službám a publikacím orgánů pro rovné zacházení pro všechny. Za tímto účelem by měly být zjištěny a odstraněny potenciální překážky v přístupu ke službám orgánů pro rovné zacházení. Služby by měly být pro stěžovatele bezplatné. Členské státy by rovněž měly zajistit, aby služby orgánů pro rovné zacházení byly dostupné všem potenciálním obětem na celém jejich území, například zřízením místních kanceláří, včetně mobilních, pořádáním místních kampaní nebo spoluprací s místními delegáty nebo organizacemi občanské společnosti.
- (37) Unie a všechny členské státy jsou smluvními stranami Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením²⁰, která obsahuje závazek zakázat diskriminaci na základě zdravotního postižení a zaručit osobám se zdravotním postižením rovnou a účinnou právní ochranu před diskriminací ze všech důvodů. Tato směrnice by měla být vykládána v souladu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením. Aby byla zaručena rovná a účinná právní ochrana a přístup osob se zdravotním postižením ke všem službám a činnostem orgánů pro rovné zacházení, je nutné zajistit přístupnost v souladu s požadavky stanovenými ve směrnici (EU) 2019/882 a přiměřená opatření. Orgány pro rovné zacházení by měly zajistit fyzickou a digitální²¹ přístupnost tím, že budou předcházet překážkám, s nimiž se osoby se zdravotním postižením mohou setkat při přístupu k jejich službám a informacím, a budou tyto překážky odstraňovat, a měly by zajistit přiměřená opatření, přičemž pokud to konkrétní případ vyžaduje, provedou nezbytné a odpovídající změny a úpravy.
- (38) Umožnění pravidelné koordinace a dlouhodobé spolupráce orgánů pro rovné zacházení na různých úrovních je klíčové pro vzájemné učení, soudržnost a důslednost a může rozšířit dosah a dopad jejich práce. Orgány pro rovné zacházení by měly spolupracovat zejména s dalšími orgány pro rovné zacházení v témže členském státě a v jiných členských státech – mimo jiné v rámci evropské sítě orgánů pro rovné zacházení (Equinet) – a s veřejnými a soukromými subjekty na místní, regionální, celostátní, unijní i mezinárodní úrovni, jako jsou organizace občanské společnosti, orgány pro ochranu údajů, odborové svazy, inspektoráty práce a školství, donucovací orgány, agentury odpovědné na vnitrostátní úrovni za ochranu lidských práv, orgány spravující fondy Unie, národní kontaktní místa pro Romy, spotřebitelské subjekty a vnitrostátní nezávislé mechanismy pro prosazování, ochranu a monitorování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením. Tato spolupráce by neměla zahrnovat výměnu osobních údajů (tj. údajů o rovném zacházení v podobě, která umožňuje zjistit totožnost osob).
- (39) Orgány pro rovné zacházení nemohou plně zastávat svou úlohu odborníků na rovné zacházení, pokud nejsou dostatečně brzy konzultovány v procesu tvorby politik v otázkách souvisejících s právy a povinnostmi vyplývajícími ze směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU. Členské státy by proto měly zavést transparentní postupy, aby zajistily včasnou konzultaci. Měly by také umožnit orgánům pro rovné zacházení vydávat doporučení a zveřejňovat je.
- (40) Údaje o rovném zacházení jsou zásadní pro zvyšování povědomí, zvyšování citlivosti lidí, kvantifikaci diskriminace, prokazování průběžných trendů, prokazování existence

²⁰ Úř. věst. L 23, 27.1.2010, s. 37.

²¹ Viz směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (Úř. věst. L 327, 2.12.2016, s. 1) a související prováděcí rozhodnutí.

diskriminace, hodnocení provádění právních předpisů o rovnosti, prokazování potřeby pozitivních opatření a přispívání k tvorbě politiky založené na důkazech²². Orgány pro rovné zacházení mají za úkol přispívat k rozvoji příslušných údajů o rovném zacházení pro tyto účely, například pořádáním pravidelných kulatých stolů sdružujících všechny příslušné subjekty. Měly by rovněž shromažďovat a analyzovat údaje o svých vlastních činnostech nebo provádět průzkumy a měly by mít možnost přístupu ke statistickým informacím shromážděným jinými veřejnými nebo soukromými subjekty – například národními statistickými úřady, vnitrostátními soudy, inspektoráty práce a školství, odborovými svazy nebo organizacemi občanské společnosti – a využívat je v záležitostech, které jim byly svěřeny podle směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU. Uvedené statistické informace by neměly obsahovat žádné osobní údaje.

- (41) Orgány pro rovné zacházení by měly kromě výroční zprávy o své činnosti pravidelně zveřejňovat zprávu obsahující celkové hodnocení situace v oblasti diskriminace, která v členských státech spadá do jejich mandátu. Tato zpráva by měla poskytnout informace veřejným i soukromým subjektům a sloužit jako vodítko pro stanovení priorit orgánů pro rovné zacházení do budoucna. Zprávy by neměly obsahovat žádné osobní údaje.
- (42) Orgány pro rovné zacházení by měly přijmout víceletý program, aby si stanovily vizi do budoucna a určily cíle a záměry své organizace. To by jim mělo umožnit průběžně zajišťovat soudržnost různých oblastí jejich činnosti a řešit systémové problémy diskriminace, které spadají do jejich mandátu, v rámci dlouhodobého akčního plánu.
- (43) Pro posouzení účinnosti této směrnice je nezbytné zavést mechanismus pro monitorování jejího uplatňování a kromě monitorování jejího dodržování také posoudit její praktické účinky. Tímto monitorováním by měla být pověřena Komise, která by měla pravidelně vypracovávat zprávu o uplatňování. Za účelem zajištění jednotných podmínek pro plnění oznamovací povinnosti členských států podle čl. 16 odst. 2, pokud jde o praktické účinky této směrnice, by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci ke stanovení seznamu příslušných ukazatelů, na jejichž základě by měly být shromažďovány údaje. Toto monitorování by nemělo zahrnovat zpracování osobních údajů.
- (44) Tato směrnice stanoví minimální požadavky a umožňuje tak členským státům zavést nebo zachovat příznivější ustanovení. Provádění této směrnice by nemělo sloužit k ospravedlnění jakéhokoli zhoršení situace, která již v jednotlivých členských státech existuje.
- (45) Tato směrnice navazuje na pravidla stanovená ve směrnicích 2006/54/ES a 2010/41/EU a zavádí zpřísněné normy pro fungování orgánů pro rovné zacházení. Předchozí ustanovení o orgánech pro rovné zacházení v článku 20 směrnice 2006/54/ES a článku 11 směrnice 2010/41/EU by proto měla být zrušena.
- (46) Cílem této směrnice je zajistit fungování orgánů pro rovné zacházení v souladu s minimálními normami za účelem zlepšení jejich účinnosti a zaručení jejich nezávislosti, aby se posílilo uplatňování zásady rovného zacházení. Jelikož cílů této směrnice nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, a mělo by jich tudíž být dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou

²² Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování směrnice Rady 2000/43/ES, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ („směrnice o rasové rovnosti“), a směrnice Rady 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání („směrnice o rovnosti v zaměstnání“), SWD(2021) 63 final.

proporcionalitu stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice, která se omezuje na stanovení minimálních norem, rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle.

- (47) Veškeré zpracování osobních údajů orgány pro rovné zacházení podle této směrnice by mělo být prováděno v plném souladu s nařízením (EU) 2016/679. Členské státy by měly zajistit, aby úkoly orgánů pro rovné zacházení byly jasně stanoveny v právních předpisech v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2016/679 ve spojení s čl. 6 odst. 2 a 3 uvedeného nařízení. Orgány pro rovné zacházení by měly zpracovávat osobní údaje pouze v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů podle této směrnice, jejímž cílem je prosazovat základní práva a povinnosti vyplývající ze směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU. Fyzické osoby, jejichž osobní údaje jsou zpracovávány, by měly být informovány o právech, která jakožto subjekty údajů mají, včetně opravných prostředků, které mají k dispozici na vnitrostátní úrovni.
- (48) Pokud plnění úkolů orgánů pro rovné zacházení vyžaduje zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, konkrétně údajů o rase nebo etnickém původu, náboženském vyznání nebo přesvědčení, zdravotním postižení nebo sexuální orientaci, měly by členské státy rovněž zajistit, aby vnitrostátní právo dodržovalo podstatu práva na ochranu údajů a poskytovalo vhodné a konkrétní záruky pro ochranu základních práv a zájmů subjektu údajů v souladu s čl. 9 odst. 2 písm. g) nařízení (EU) 2016/679. Tyto záruky by měly zahrnovat například interní politiky a opatření k zajištění minimalizace údajů, mimo jiné prostřednictvím anonymizace osobních údajů, je-li to možné; používání pseudonymizace a šifrování osobních údajů; zabránění neoprávněnému přístupu k osobním údajům a jejich přenosu a zajištění toho, aby osobní údaje nebyly zpracovávány déle, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány.
- (49) V souladu s čl. 42 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725 byl konzultován evropský inspektor ochrany údajů, který vydal stanovisko dne [datum],

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Účel, předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice stanoví minimální požadavky na fungování orgánů pro rovné zacházení s cílem zlepšit jejich účinnost a zaručit jejich nezávislost, aby se posílilo uplatňování zásady rovného zacházení, jak vyplývá ze směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU.
2. Povinnosti uložené členskými státy a úkoly orgánů pro rovné zacházení podle této směrnice pokrývají práva a povinnosti vyplývající ze směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU.

Článek 2

Určení orgánů pro rovné zacházení

Členské státy určí jeden nebo více orgánů (dále jen „orgány pro rovné zacházení“), které budou vykonávat pravomoci stanovené touto směrnicí.

Orgány pro rovné zacházení mohou být součástí orgánů odpovědných za ochranu lidských práv nebo ochranu práv osob na vnitrostátní úrovni.

Článek 3

Nezávislost

1. Členské státy přijmou opatření k zajištění toho, aby orgány pro rovné zacházení byly při plnění svých úkolů a výkonu svých pravomocí nezávislé a nepodléhaly vnějším vlivům, zejména pokud jde o jejich právní strukturu, odpovědnost, rozpočet, personální obsazení a organizační záležitosti.
2. Členské státy stanoví transparentní pravidla a záruky týkající se výběru, jmenování, odvolání a možného střetu zájmů zaměstnanců orgánů pro rovné zacházení, zejména osob ve vedoucím postavení, aby byla zaručena jejich způsobilost a nezávislost.
3. Členské státy zajistí, aby byly zavedeny vhodné záruky, zejména ve vnitřní struktuře orgánů pro rovné zacházení, které zaručí nezávislý výkon jejich pravomocí, zvláště pokud některé z nich vyžadují nestrannost a jiné se zaměřují na podporu obětí.
4. Členské státy zajistí, aby ve vnitřní struktuře orgánů s více mandáty byly zavedeny vhodné záruky, které zaručí autonomní výkon mandátu v oblasti rovnosti.

Článek 4

Zdroje

1. Členské státy zajistí, aby každý orgán pro rovné zacházení měl k dispozici lidské, technické a finanční zdroje nezbytné k plnění všech svých úkolů a k účinnému výkonu všech svých pravomocí, pokud jde o všechny důvody a oblasti, na které se vztahují směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU, a to i v případě rozšíření pravomocí, zvýšení počtu stížností, nákladů na soudní spory a používání automatizovaných systémů.
2. Pokud jsou orgány pro rovné zacházení součástí orgánu pověřeného několika mandáty, použije se odstavec 1 konkrétně na mandát pro rovné zacházení a jeho podpůrný personál a systémy.

Článek 5

Prevence, podpora a zvyšování povědomí

Členské státy:

- a) přijmou strategii pro zvyšování povědomí obecné populace na celém svém území, se zvláštním zřetelem na jednotlivce a skupiny ohrožené diskriminací, o právech podle směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU a o existenci orgánů pro rovné zacházení a jejich službách;
- b) zajistí, aby se orgány pro rovné zacházení zapojily do prevence diskriminace a do podpory rovného zacházení a přijaly strategii definující, jakým způsobem se budou zapojovat do veřejného dialogu, komunikovat s jednotlivci a skupinami ohroženými diskriminací, poskytovat odborné vzdělávání a poradenství a podporovat povinnosti v oblasti rovnosti, zohledňování rovnosti a pozitivní opatření mezi veřejnými a soukromými subjekty.

Členské státy a orgány pro rovné zacházení přitom zohlední nejvhodnější komunikační nástroje a formáty pro každou cílovou skupinu. Zaměří se zejména na znevýhodněné skupiny, které mohou mít ztížený přístup k informacím, například kvůli svému ekonomickému postavení, věku, zdravotnímu postižení, gramotnosti, státní příslušnosti, statusu z hlediska pobytu nebo nedostatečnému přístupu k online nástrojům.

Článek 6

Pomoc obětem

1. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení byly schopny poskytovat obětem pomoc uvedenou v odstavcích 2 až 4.
2. Orgány pro rovné zacházení musí být schopny přijímat stížnosti na diskriminaci ústně, písemně a online.
3. Orgány pro rovné zacházení poskytují obětem pomoc, přičemž je nejprve informují o právním rámci, včetně poradenství zaměřeného na jejich konkrétní situaci, o službách nabízených orgánem pro rovné zacházení a souvisejících procesních aspektech, jakož i o dostupných prostředcích nápravy, včetně možnosti podat žalobu k soudu.

Orgány pro rovné zacházení rovněž informují oběti o platných pravidlech důvěrnosti, o ochraně osobních údajů a o možnostech získat psychologickou nebo jinou příslušnou podporu od dalších orgánů nebo organizací.

4. Orgány pro rovné zacházení vydají předběžné posouzení stížnosti na základě informací dobrovolně předložených zúčastněnými stranami. Členské státy stanoví přesné podmínky, za kterých bude orgán pro rovné zacházení vydávat takové předběžné posouzení.

Orgány pro rovné zacházení informují stěžovatele o svém předběžném posouzení a o tom, zda jejich stížnost uzavřou, nebo zda existují důvody pro její další projednávání, a to i prostřednictvím postupů stanovených v člancích 7, 8 a 9.

Článek 7

Smírná řešení

Orgány pro rovné zacházení musí být schopny nabídnout stranám možnost usilovat o smírné řešení jejich sporu. Tento proces podléhá dohodě stran a může být veden samotným orgánem pro rovné zacházení nebo jiným existujícím specializovaným subjektem; v takovém případě může orgán pro rovné zacházení tomuto subjektu adresovat připomínky. Zapojení do takového procesu nebrání stranám v uplatnění svého práva na přístup k soudu.

Článek 8

Stanoviska a rozhodnutí

1. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy se orgány pro rovné zacházení na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu domnívají, že mohlo dojít k porušení zásady rovného zacházení stanovené ve směrniciích 2006/54/ES a 2010/41/EU, byly tyto orgány oprávněny případ dále prošetřit.

2. Členské státy stanoví rámec, který umožní orgánům pro rovné zacházení provádět zjišťování skutečností.

Tento rámec zejména poskytuje orgánům pro rovné zacházení účinná práva na přístup k informacím, které jsou nezbytné pro zjištění, zda došlo k diskriminaci. Rovněž za tímto účelem stanoví vhodné mechanismy pro spolupráci orgánů pro rovné zacházení s příslušnými veřejnými subjekty.

3. Členské státy mohou rovněž stanovit, že údajný pachatel a kterákoli třetí strana jsou ze zákona povinni poskytnout veškeré informace a dokumenty požadované orgány pro rovné zacházení.

4. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení písemně zaznamenaly své posouzení případu, včetně zjištění skutečností a odůvodněného závěru o existenci diskriminace. Členské státy určí, zda se tak má stát prostřednictvím nezávazných stanovisek nebo prostřednictvím závazných vykonatelných rozhodnutí.

Stanoviska a rozhodnutí v příslušných případech obsahují konkrétní opatření k nápravě zjištěných porušení a k zabránění jejich dalšímu výskytu. Členské státy zavedou vhodné mechanismy pro následné kroky v návaznosti na stanoviska, jako je povinnost zpětné vazby, a pro výkon rozhodnutí.

Orgány pro rovné zacházení zveřejňují shrnutí svých stanovisek a rozhodnutí, aniž by zveřejňovaly osobní údaje.

Článek 9

Soudní spory

1. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení měly právo jednat v soudním řízení ve správněprávních a občanskoprávních věcech týkajících se provádění zásady rovného zacházení stanovené ve směrnici 2006/54/ES a 2010/41/EU v souladu s odstavci 2 až 5, aniž jsou dotčeny vnitrostátní předpisy o přípustnosti žalob.
2. Právo jednat v soudním řízení zahrnuje:
 - a) právo orgánu pro rovné zacházení vystupovat jako účastník řízení o výkonu nebo soudním přezkumu rozhodnutí přijatého podle čl. 8 odst. 4;
 - b) právo orgánu pro rovné zacházení předkládat soudu vyjádření jako *amicus curiae*;
 - c) právo orgánu pro rovné zacházení zahájit řízení nebo se ho účastnit jménem nebo na podporu jedné nebo více obětí; v tomto případě je nutný souhlas obětí.
3. Členské státy zajistí, aby orgán pro rovné zacházení mohl vlastním jménem zahájit soudní řízení, zejména za účelem řešení strukturální a systematické diskriminace v případech, které orgán pro rovné zacházení vybral z důvodu jejich četnosti, závažnosti nebo potřeby právního vyjasnění.
4. Členské státy zajistí, aby s výjimkou případů uvedených v odst. 2 písm. a) a b) orgán pro rovné zacházení nepředkládal v soudním řízení důkazy, které získal při výkonu pravomocí podle čl. 8 odst. 3.
5. Členské státy zajistí, aby žádné šetření podle čl. 8 odst. 2 až 4 nebylo zahájeno nebo nepokračovalo v době, kdy probíhá soudní řízení v téže věci.

Článek 10

Procesní záruky

Členské státy zajistí, aby v řízeních uvedených v člancích 6, 7, 8 a 9 byla řádně chráněna práva na obhajobu zúčastněných fyzických a právnických osob. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení zaručily důvěrnost svědků a oznamovatelů a pokud možno i stěžovatelů.

Rozhodnutí uvedená v čl. 8 odst. 4 podléhají soudnímu přezkumu v souladu s vnitrostátním právem.

Článek 11

Přístup, přístupnost a přiměřená opatření

1. Členské státy zaručí všem rovný přístup ke službám a publikacím orgánů pro rovné zacházení a zajistí, aby neexistovaly žádné překážky pro podávání stížností.
2. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení poskytovaly všechny své služby stěžovatelům bezplatně na celém svém území, včetně venkovských a odlehlých oblastí.
3. Členské státy zajistí přístupnost a přiměřená opatření pro osoby se zdravotním postižením, aby jim zaručily rovný přístup ke všem službám a činnostem orgánů pro rovné zacházení, včetně pomoci obětem, vyřizování stížností, mechanismů smírného řešení sporů, informací a publikací a preventivních, propagačních a osvětových činností.

Článek 12

Spolupráce

Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení měly vhodné mechanismy pro spolupráci v rámci svých příslušných oblastí působnosti s jinými orgány pro rovné zacházení v témže členském státě a s příslušnými veřejnými a soukromými subjekty, včetně organizací občanské společnosti, na celostátní, regionální i místní úrovni, jakož i v jiných členských státech a na úrovni Unie a na mezinárodní úrovni.

Článek 13

Konzultace

Členské státy zavedou transparentní postupy, které zajistí, aby vláda a další veřejné instituce včas konzultovaly s orgány pro rovné zacházení právní předpisy, politiku, postupy, programy a praxi týkající se práv a povinností vyplývajících ze směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU.

Zajistí, aby orgány pro rovné zacházení měly právo vydávat doporučení k těmto otázkám, zveřejňovat je a vyžadovat zpětnou vazbu od dotčených orgánů.

Článek 14

Shromažďování údajů a přístup k údajům o rovném zacházení

1. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení shromažďovaly údaje o své činnosti za účelem vypracování zpráv uvedených v čl. 15 písm. b) a c).
2. Shromážděné údaje se člení podle důvodů a oblastí, na které se vztahují směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU, a v souladu s ukazateli uvedenými v článku 16. Shromážděné osobní údaje jsou anonymizovány, a pokud to není možné, jsou pseudonymizovány.
3. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení měly přístup ke statistikám týkajícím se práv a povinností vyplývajících ze směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU, které shromažďují veřejné a soukromé subjekty, včetně orgánů veřejné moci, odborových svazů, podniků a organizací občanské společnosti, pokud tyto statistiky považují za nezbytné pro celkové posouzení situace v oblasti diskriminace v členském státě a pro vypracování zprávy uvedené v čl. 15 písm. c).
4. Členské státy umožní orgánům pro rovné zacházení, aby veřejným a soukromým subjektům, včetně orgánů veřejné moci, odborových svazů, podniků a organizací občanské společnosti, doporučily, které údaje mají být v souvislosti s právy a povinnostmi vyplývajících ze směrnic 2006/54/ES a 2010/41/EU shromažďovány. Členské státy rovněž umožní orgánům pro rovné zacházení hrát při shromažďování údajů o rovném zacházení koordinační úlohu.
5. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení mohly provádět nezávislé průzkumy týkající se diskriminace.

Článek 15

Zprávy a strategické plánování

Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení:

- a) přijaly víceletý program, který stanoví jejich priority a budoucí činnosti, včetně strategie uvedené v čl. 5 písm. b);
- b) vypracovaly a zpřístupnily veřejnosti výroční zprávu o činnosti, včetně ročního rozpočtu, personálního a finančního výkaznictví;
- c) nejméně jednou za čtyři roky zveřejnily zprávu s doporučeními o stavu rovného zacházení a diskriminace, včetně možných strukturálních problémů, ve svém členském státě.

Článek 16

Monitorování

1. Komise prostřednictvím prováděcího aktu stanoví seznam společných ukazatelů pro měření praktických účinků této směrnice. Při přípravě ukazatelů může Komise požádat o radu Agenturu Evropské unie pro základní práva a Evropský institut pro rovnost žen a mužů. Tyto ukazatele se týkají zdrojů, nezávislého fungování, činností a účinnosti orgánů pro rovné zacházení, jakož i vývoje jejich mandátu, pravomocí

nebo struktury a zajišťují porovnatelnost, objektivitu a spolehlivost údajů shromažďovaných na vnitrostátní úrovni.

2. Do [5 let ode dne provedení ve vnitrostátním právu] a poté každých pět let poskytnou členské státy Komisi veškeré příslušné informace týkající se uplatňování této směrnice, včetně údajů o jejich praktických účincích shromážděných na základě ukazatelů uvedených v odstavci 1 tohoto článku, a zejména s přihlédnutím ke zprávám vypracovaným orgány pro rovné zacházení podle čl. 14 písm. b) a c).
3. Komise vypracuje zprávu o uplatňování a praktických účincích této směrnice na základě informací uvedených v odstavci 2 a dalších příslušných údajů shromážděných na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie, zejména od zúčastněných stran, Agenturou Evropské unie pro základní práva a Evropským institutem pro rovnost žen a mužů.

Článek 17

Minimální požadavky

1. Členské státy mohou zavést nebo zachovat ustanovení, která jsou příznivější než minimální požadavky stanovené v této směrnici.
2. Provádění této směrnice nesmí být v žádném případě důvodem ke snížení úrovně ochrany před diskriminací, kterou již členské státy poskytují v záležitostech upravených touto směrnicí.

Článek 18

Zpracovávání osobních údajů

1. Členské státy zajistí, aby orgány pro rovné zacházení mohly shromažďovat osobní údaje pouze tehdy, je-li to nezbytné pro plnění úkolů podle této směrnice.
2. Členské státy zajistí, aby v případě, že orgány pro rovné zacházení zpracovávají zvláštní kategorie osobních údajů, konkrétně údaje o rase nebo etnickém původu, náboženském vyznání nebo přesvědčení, zdravotním postižení nebo sexuální orientaci, byly poskytnuty vhodné a konkrétní záruky pro ochranu základních práv a zájmů subjektu údajů.

Článek 19

Článek 20 směrnice 2006/54/ES a článek 11 směrnice 2010/41/EU se zrušují.

Odkazy na orgány pro podporu rovného zacházení uvedené ve zmíněných člancích se považují za odkazy na orgány pro rovné zacházení uvedené v článku 2 této směrnice.

Článek 20

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do [18 měsíců]. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.
Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 21

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 19 se použije ode dne [datum uvedené v čl. 20 odst. 1].

Článek 22

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*